

	Stran
Tretja konferenca SDP v Postojni	2
Iz korenin rastemo	2
Upokojenci imamo stranko	3
Pestro praznovanje krajevnega praznika v Jevnici	4
Praznično leto Šmarčanov	4
Mesto Litija nekoč in danes	6
Pomagaj mi, ko te potrebujem	7
Možnosti, ki jih nudi čebelarstvo	8

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU V SREDIŠČU SLOVENIJE

»SLOVENSKO DRŽAVO SI JE PRIBORIL VES SLOVENSKI NAROD

V nedeljo, 9. februarja, je bila na Spodnji Slivni pri Vačah – v geometričnem središču Slovenije – že sedmič svečanost ob slovenskem kulturnem prazniku, tokrat prvič v samostojni in mednarodno priznani Republiki Sloveniji. Lepo vreme je privabilo morda največ ljudi doslej, bilo jih je nekaj sto, ki so hoteli počastiti smrtni dan našega največjega pesnika Prešerna tudi kot državni praznik in dela prost dan.

Član predsedstva Republike Slovenije, akademik Ciril Zlobec, je najprej odkril nov slovenski grb, izklesan v granitni kamen, nato pa je zbrani množici tudi spregovoril. Med drugim je dejal:

»Res je, da smo se v slovenski politiki trudili za to, kar zdaj imamo za neodvisno in mednarodno priznano Slovenijo, čeprav je temu ves vplivni politični svet nasprotoval. Imel sem priložnost, da sem lahko spremljal njihov odnos do nas in naših prizadevanj in lahko rečem, da na spremembo njihovih stališč ni vplivala samo slovenska politika, tu je bilo odločilno razpoloženje ljudi in odločenost vsega slovenskega naroda. Tako si je slovensko državo resnično priboril ves slovenski narod, vsak njegov član na svoj način, vendar vsi skupaj veličastno in učinkovito. Zato si moramo tudi vnaprej predvsem prizadevati za poštenost in resnico. Tu ima pomembno vlogo tudi kultura. Zato ne trgajmo države od kulture, ne kulture od države...«

V kulturnem programu so se predstavili: oktet Vasovalci iz Breznice – Žirovnice, moški pevski zbor z Vač in dramski igralec Uroš Maček.

Drugi del slovesnosti je potekal v dvorani osnovne šole na Vačah. Tam je najprej g. Peter Svetik, vodja Odbora projek-

ta Vače '81, odprl razstavo znanega kiparja samorastnika Draga Koširja, ki je tokrat predstavil 23 reliefov v lesu z naslovom GORJE PREMAGANIM. Posvetil ga je žrtvam človeške zlobe z željo, da se ta grozodejstva ne bi več ponavljala. Škoda, da je nenadna bolezen avtorju preprečila prihod na Vače. Poslal pa je pozdravno pismo, ki ga je prebrala Milka Rogelj.

Odprtju razstave je sledil pogovor s Cirilom Zlobcem, Poldetom Bibičem in Urošem Mačkom o žgočih problemih v slovenski kulturi. Vprašanja obiskovalcev, ki so dodobra napolnili dvorano, so se nanašala na sedanje stanje kulturne ustvarjalnosti in politike, na uresničevanje Prešernove napovedi o svetu brez sovražstva, o uveljavljanju slovenske kulture v svetu, o razprtijah med kulturnimi delavci, kar nam nikakor ni v čast in o vlogi kulture pri našem vključevanju v Evropo.

Pogovor so popestrili igralec Polde Bibič s Prešernovo balado Povodni mož, Vasovalci z Gorenjske, ki jih vodi Mojca Legat in domači pevski zbor pod vodstvom Matije Streharja, ki so zapeli nekaj narodnih. Po poldrugi uri, ki je hitro minila, smo se razšli z željo, da se čez leto dni spet srečamo.

B. Ž.

Po svečanosti na Spodnji Slivni so se gostje in obiskovalci preselili v dvorano na Vačah, kjer je potekal razgovor o slovenski kulturni problematiki. Vodil ga je g. Peter Svetik, v njem pa so sodelovali akademik Ciril Zlobec in dramski igralec Polde Bibič in Uroš Maček. V ozadju je razstava lesorezov samorastnika Draga Koširja. (Foto: K. Šušteršič)

8. marec je na koledarju rezerviran za – dan žena. Saj veste, to je tisti dan, ko otroci materam prinesejo voščilnice, ki so jih naredili pri likovnem pouku in jim popoldne v šolski jedilnici zapojejo nekaj jokajočih pesmic o zlatih mamicah; ko rahlo okajeni možje opravičijo svojo zamudo s kakšnim shujšanim šopkom, in si roke manejo predvsem cvetličarji.

Dnevni red tega »pomembnega« praznika je že dolga leta enak in ne bo se še kmalu spremenil, kajti veliko snega bo še zapadlo do takrat,

– ko žensk ne bo več zavajala lepota rož za praznik, ki so le cvetje lažnega sočutja, položeno na grob ženskih sanj, ambicij in idealov;

– ko bodo morda spoznale, da opevana demokracija nima niti toliko časa zanje, kot si ga je za govoričenje o njihovi emancipaciji vzel gnili sistem rdečega enoumja, in se bodo spomnile, da jih takrat nihče ni podil za štedilnike, ker bi ga obtožili, da ne pozna osnovnega gibalnega zgodovine – napredka;

– ko bodo znale dati prav ženskam, ki si drznejo ugovarjati moški pameti in samoljubju, in jih ne bodo obsodile za feministke, ampak jih izbrale za svoje predstavnice v parlamentu, da bodo znale dvigniti glas in spodnesti stolček vsakomur, ki bi se jim drznil dopovedovati, da je njihova naloga v družbi le rojevanje otrok?

– ko se bodo zavedle svojega položaja in njihov glas ne bo več zvenel kot ne-močno trkanje na vrata, ampak kot udarec po mizi, ki zahteva.

Ženska

SLAVJE NA BOGENŠPERKU

V Valvazorjevem gradu na Bogenšperku so v nedeljo, 26. januarja 1992, slovesno ustanovili državne košarkaške reprezentance Slovenije, ki bodo v naslednjih letih predstavljale našo mlado državo na raznih tekmovanjih. Slovesnost so popoldne nadaljevali v litijski športni dvorani, kjer so se v košarkaških tekmah pomerili kandidati za reprezentanco.

Košarkaškega praznika na Bogenšperku se je udeležilo veliko pomembnih oseb. S svojo prisotnostjo nas je počastil tudi predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan, ki je v slavnostnem nagovoru povedal, da naša košarka sedaj vstopa v mednarodno konkurenco in kvalifikacijski turnir ter da je to velika priložnost za potrditev, da so slovenski košarkaši sposobni trdega dela in tudi uspehov.

Poleg tega se je tukaj zbrala vsa košarkaška elita Slovenije. Med njimi je bil tudi predsednik slovenske košarkaške zveze in eden najzaslužnejših članov za osamosvojitve slovenske košarke Marko Sok, ki je poudaril, da to, kar se je dogajalo na Bogenšperku, ni rojstvo slovenske košarke, kajti začela se je rojevati že pred 45 leti, sedaj pa je potrebno vse sile usmeriti v razširitev kvalitete klubov.

Vodja komiteja Košarkaške zveze Slovenije za delo z reprezentancami ing. Boris Kristančič pa je zbrane opozoril, da bo sedaj potrebno

petkrat več delati v petkrat krajšem času in še dvakrat tako kakovostno kot doslej.

Med ostalimi številnimi zborovalci je bil med drugim tudi eden od začetnikov košarke v Sloveniji, prof. Adi Klotčnik, dva nekdanja odlična košarkaša Mik Pavlovič in Borut Bassin ter še veliko drugih košarkaških delavcev od Iva Daneua, Petra Vilfana, Zmaga Sagadina, Ladivoja Gorjana itd.

Ob tej priložnosti so predstavili tudi nov znak slovenske košarkaške organizacije, ki ga je izdelal Jože Trobec, akademski slikar, ki je med drugim izdelal tudi lik maskote olimpijskih iger v Sarajevu.

Gostitelj, litijski župan Mirko Kaplja, je skupaj s svojimi sodelavci tako ponovno dokazal, da je geografsko središče naše mlade države in Valvazorjev Bogenšperk lahko tudi pomemben košarkaški center.

Karmen Benčič

Grad Bogenšperk je bil prizorišče ustanovitve državne košarkaške reprezentance Slovenije. Goste je pozdravil litijski župan, g. Mirko Kaplja. (Foto: Zofka)

STRANKE SPOROČAJO

IZ KORENIN RASTEMO

Štajerska metropola Maribor je prejšnjo soboto pristrčno sprejela v goste Slovensko kmečko zvezo - Ljudsko stranko, ki je tam pripravila konvencijo SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE in predstavitev razširjenega programa, o katerem bo po razpravi in morebitnih dopolnitvah odločal občni zbor, ki se bo predvidoma sestel aprila. Takrat se bodo predstavniki podružnic odločili o sprejemu novega imena stranke, ki bo z razširitvijo in sredinsko usmeritvijo vključevala vse sloje prebivalstva. Prav geslo predstavitve »IZ KORENIN RASTEMO« je simbolično ponazarjalo usmerjenost stranke k tradicionalnim vrednotam, iz katerih stranka raste in ki je tudi na tak način pripravljena sprejeti izziv sedanjega časa.

Ker je Slovenska ljudska stranka sestavljena iz vseh slojev (kmetov, delavcev, obrtnikov, uradnikov, podjetnikov, izobražencev, upokoencev, žena in mladine) resnično predstavlja ljudsko stranko slovenskega naroda. Svoj program v vrednostnem smislu gradi na krščanskem etosu, ki opredeljuje civilizacijski krog evropskega in s tem tudi slovenskega človeka.

Kot stranka po meri Slovencev se zavzema za zagotovljen (obvezen) socialni in ekonomski minimum blagostanja za vsakega državljan in pripadnika narodnostnih manjšin.

Slovenska ljudska stranka si prizadeva za ohranitev slovenskih tradicionalnih vrednot, ki temeljijo na zemlji, družini, delu in za iz teh vrednot izpeljan socialni,

gospodarski, kulturni in ekološki program.

Ker je to ljudska stranka, je SLS širokih ljudskih interesov, zlasti tistih, ki zagotavljajo pravičnost, socialno partnerstvo in ekološko varnost. Ljudska usmeritev tudi pomeni, da se bo SLS zavzemala za ohranitev in za ustvarjanje novih naravnih podlag za kmetijstvo in gozdarstvo, za zaščito narave, za socialno ekonomsko podlago za vse državljane ter za rast kulture in znanosti.

Ker samostojna in neodvisna država Slovenija želi biti članica Evropske unije, OZN in drugih mednarodnih organizacij ter razvijati prijateljske odnose z vsemi državami, se bo SLS zavzemala za zagotovitev takih pogojev šolstva, zdravstva, kulture, znanosti in drugih dejavnosti, ki bodo Slovenijo približale evropskim standardom.

Že ob predstavitvi programa SLS, je v našo stranko prestopilo več vidnih oseb, med njimi tudi trije poslanci (dr. Stanko Buser in Franci Feltrin od Zelenih Slovenije in Janez Lukač, poslanec Litije v zboru občin od Socialistov). SLS je torej odprta stranka, ki ne bo zapirala možnosti udeleževanja zainteresiranim osebnostim, ki sprejemajo program stranke.

Spoštovane občanke in občani: Program SLS vam je na voljo na sedežu naše stranke v Litiji vsako sredo od 8. do 10. in od 14. do 16. ure na Valvazorjevem trgu 3.

Franci Rokavec

DELOVANJE OBČINSKEGA ODBORA (SDSS)

Na zadnji seji Občinskega odbora SDSS smo sklenili, da bomo v bodoče povečali aktivnosti na področju obveščanja naših članov in da bomo poskušali predvsem povečati število članov SDSS v občini Litija.

Zato bomo v bodoče v vsaki številki občinskega glasila objavljali članke v zvezi z delovanjem Občinskega odbora SDSS. Zavedamo se, da se bližajo volitve in da bo obveščanost v zvezi s pomenom, ki ga ima SDSS v naši družbi, ključnega pomena za pravilno odločitev občanov pri izbiri kandidata.

Nikakor ne bi bilo dobro, da se v posamezni KS preveč razbohoti samo ena stranka. Kaj to pomeni in kako to izgleda, smo imeli veliko občutiti iz pravkar preteklih časov. Lahko smo se prepričali, da »enostrankarski sistem« nikakor ni dober sistem. Prevelika premoč ene stranke v določeni regiji ali krajevni skupnosti pa lahko prav tako privede do takozvane »enoumja«. Zato bo potreben dober premislek vas občanov, kako se boste odločali pri vključevanju v

strankarsko delovanje in pripadnost strankam.

Vsem nam pa je osnovni cilj, voliti čim bolj sposobne in zlasti poštene kandidate, ki nas bodo uspeli iz vleči iz gospodarskih in političnih zagat, ki nas tarejo. V tej številki vam ponujamo pristopno izjavo SDSS z osnovno usmeritvijo naše stranke in prosimo, da jo tisti, ki želi biti član naše stranke, izpolni in pošlje Občinskemu odboru SDSS Litija, Brodarska c. 3, tel. 881-543.

Občinski odbor SDSS Litija

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE

PRISTOPNA IZJAVA

SDSS je samostojna politična organizacija, ki deluje na osnovi sodobnega in učinkovitega političnega koncepta evropskih socialdemokratskih strank. Prizadevali si bomo za suverenost Slovenije in za socialno pravičen prehod v tržno gospodarstvo, ki bo temeljilo na etiki evropskega humanizma, parlamentarni demokraciji in na spoštovanju človekovega dostojanstva

Ime in priimek

Datum rojstva Kraj rojstva

Stalno bivališče

Kraj Poštna številka

V

Dne

Podpis

Pristopne izjave pošljite na naslov: Občinski odbor SDSS, Brodarska 3, 61270 Litija, tel. 881-543.

TRETJA KONFERENCA V POSTOJNI

Pod geslom Slovenija 92 je bila 20. 12. 1991 v Postojni 3. konferenca SDP.

Konferenca je potrdila in utrdila social-demokratski značaj stranke. To se je nazven odrazilo tudi v spremembi statuta, ki SDP opredeljuje kot samostojno, socialdemokratsko usmerjeno politično organizacijo. Še pomembnejše pa je, da je konferenca takšno usmeritev potrdila s sprejetimi programskimi usmeritvami, stališči glede sprejemanja ustave in nenazadnje tudi z volitvami novih članov predsedstva.

Konferenca je potrdila levo-sredinski značaj stranke. Razprava o tem je bila sicer polemična in ne brez čustev. Potrdilo se je, da so za nas in tudi za družbo še naprej pomembne tradicionalne vrednote leve, kot so solidarnost, enakost, pravice žensk, otrok in vsakovrstnih manjšin skupaj z univerzalno vrednoto ekološkega ravnanja.

Konferenca se je zavzela za to, da se sedanja ne(ekonomsko) politika Demosove vlade nadomesti z alternativno ekonomsko politiko, katere osnovne cilje in smotre smo določili v programskem dokumentu Za gospodarsko uspešno in socialno pravično Slovenijo.

Namesto stiskaške podržavljene socialne politike in ideološko obarvane drobno-glednosti je konferenca izoblikovala predlog aktivne socialne politike, ki je pogoj ekonomskega vzpona Slovenije. Pomembna je tudi kadrovska okrepitev predsedstva stranke. Tako so na konferenci njegovi novi člani postali med drugimi

tudi: član predsedstva republike Matjaž Kmecl, direktor Adrie Airways Janez Kocjančič, novogoriški župan Sergij Pelhan, jeseniška županja Rina Klinar, ekolog Mauricio Olenik, podpredsednik skupščine Maribor Boriš Sovič, mag. Metka Tekavčič z Ekonomske fakultete v Ljubljani, Majda Potrata s Pravne fakultete v Mariboru. Za podpredsednika stranke je bil izvoljen mladi Borut Pahor.

Tudi te kadrovske spremembe zagotavljajo utrditev socialdemokratske usmeritve stranke.

Naj za konec navedem zaključno misel iz uvodnega govora predsednika stranke dr. Cirila Ribičiča:

»... Predvsem kriza ni od Boga, ampak jo podaljšuje in pogloblja vladajoča koalicija in njena vlada. To danes ni

Del vodstva SDP med konferenco; od leve proti desni: tajnik Franci Pišec, predsednik Ciril Ribičič, Mauricio Olenik in podpredsednik Borut Pahor.

Vsem ženam in dekletom litijske občine želimo lepo praznovanje 8. marca in resnično spoštovanje vaše enakopravnosti v družbi nasploh. Ob materinskem dnevu želimo vsem materam lepo praznovanje z željo, da bi se družba bolj zavedala vašega poslanstva.

Slovenska ljudska stranka Litija

SKD — ODBOR LITIJA

Spoštovani občani!

Mogoče ste nekateri opazili v prejšnji številki Glasila občanov, da je političnim strankam dovoljeno v glasilu objaviti sestavek do dolžine 45 vrstic.

Poskušal bom kar z obliko pisma, da se na ta način obrnem na vas. Ni moj namen, da bi hvalil delo naše stranke.

Naš zelo pomemben cilj je dosežen, to je neodvisna, samostojna, priznana Republika Slovenija. Ne bi bilo prav, če bi dejal, da je Slovenijo osamosvojil Demos ali naša stranka. Gotovo pa je prav Demos in v sklopu Demosa tudi naša stranka uspela združiti vse zainteresirane, da so aktivno sodelovali v tem procesu. Pri tem smo vzdrževali človeka vredne odnose tudi s tistimi, ki so nam pri teh pomembnih aktivnostih nasprotovali. Ni naključje, da so nas prvi priznali Vatikan, Nemčija in države, ki imajo močno krščansko demokracijo.

Za v bodoče nam ostajajo še zelo pomembne naloge, zlasti na področju privatizacije. Le malo je tistih, ki vedo, da je blokada sprejetja zakona o privatizaciji kriva za težko gospodarsko stanje. Posledica tega je, da še ni sprejet zakon o pokojninah, ker ni oblikovan

pokojninski sklad, ki bi se ustanovil na osnovi zakona o privatizaciji. Kdo blokira sprejetje tega zakona in zakaj, je vsem jasno. Naše mnenje je, da bi moral biti zakon že zdavnaj sprejet saj bi s tem delavci dobili delnice in upoko-jenci svoj sklad, iz katerega bi lahko črpali sredstva za pokojnine. Prav žalostno je, da zbor združenega dela, ki naj bi ščitil delavce, blokira zakon in s tem delavci ne dobimo tega, kar nam pripada in tega, kar smo mi in naši starši ustvarjali dolga leta. Sprejem tega zakona je gospodarska naloga in bi imela velik pozitiven vpliv na gospodarstvo.

V gospodarski razvoj spada še združevanje krajevnih skupnosti v nove občine. Slovenci smo sposoben narod, ne samo vreden preživetja, tem-

več smo vredni in se bomo vključili v mednarodne gospodarske in kulturne tokove. Tistim pa, ki so postavljali vprašanje o ceni osamosvojitve, predlagam, da naj izračunajo, kakšna bi bila cena, ki bi jo morali plačati srbski soldatski za varovanje naših meja. Cena življenja v bivši Jugoslaviji, cena armade, ki bi nas napadala...

Tako vidimo, da smo na pravi poti. Ceno te poti pa računajo le največji pesimisti. Naj kar še za naslednje volitve velja naše geslo: ČLOVEK, DRUŽINA, NAROD, DRŽAVA — DEMOKRACIJA, ODGOVORNOST, STROKOVNOST, USTVARJALNOST. Slovenski krščanski demokrati Odbor Litija

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA — PODRUŽNICA LITIJA

Članice in člane ter vse simpatizerje vabimo na letni občni zbor, ki bo v nedeljo, 8. 3. 1992 ob 10. uri v bistroju Valvazor v Litiji. Gost zbora bo dr. Stanko Buser, poslanec SLS v slovenskem parlamentu.

Vljudno vabljeni!

MLADI KRŠČANSKI DEMOKRATI

S svojim pojavom v slovenskem političnem prostoru želimo Mladi krščanski demokrati (MKD) udejaniti zavest lastne odgovornosti za prihodnost slovenske družbe.

Ker smo prepričani, da vsi družbeni problemi segajo globoko v vsakega izmed nas, ne želimo delovati zgolj v ozkem političnem smislu (kar dokazujejo tudi vse prireditve in predavanja, ki smo jih pripravili v svojem letu delovanja v občini, kakor tudi širše). Svoje družbeno delovanje opiramo na izziv krščanskega etosa, ki je bistveni del evropske civilizacijske dediščine. Zato cenimo tradicijo, vendar ne želimo pogrevati zgodovinskih razprtij in si obenem prizadevamo za objektivni pristop do naše preteklosti ter sedanjosti. Prepričani smo, da lahko s svojim celovitim pogledom na človeka in s svojim programom vnesemo novo svežino v slovenski politični prostor. Predvsem pa želimo v polnosti uresničiti raznotera bogastva vsake osebnosti.

Mladi krščanski demokrati smo svoj program zastavili predvsem na tistih področjih, ki posebej zadevajo mlade, kot so: šolstvo, primeren materialni status dijakov in študentov, zaposlovanje, materialna in moralna podpora mladim pri oblikovanju družine, okolje – problemi onesnaževanja, mladinska kultura...

S tem svojim programom pa nočemo biti samo ena izmed strank v občini, ampak želimo soustvarjati našo prihodnost z vsemi ljudmi dobre volje, predvsem pa z mladimi – skupaj!

MLADI KRŠČANSKI DEMOKRATI
OBČINSKI ODBOR LITJA

UPOKOJENCI IMAMO STRANKO

Decembra leta 1991 smo tudi litijski upokojenci ustanovili Demokratično stranko upokojencev Slovenije za področje Litije. Spoznali smo namreč, da naša dosežanja društvena organiziranost v večstrankarskem sistemu Slovenije ne omogoča in ne zagotavlja strankarske udeležbe upokojencev v parlamentih. Zato bo DeSUS odslej delovala kot samostojna politična stranka in bo na naslednjih volitvah predlagala svoje predstavnike v republiške, mestne in občinske parlamente. Stranka je ideološko neopredeljena.

Program stranke ne vsebuje le neposredne zaščite interesov upokojencev in invalidov pri urejanju pokojninsko-invalidskega zavarovanja, ampak posega tudi na področje zdravstvenega varstva, socialne politike, politike cen, davčnega sistema, varstva okolja... Stranka se tudi ne more in ne sme izogniti perečim družbeno-gospodarskim vprašanjem in razvojnim vprašanjem naše mlade države, saj so navsezadnje tudi naše pokojnine odvisne od moči in uspešnosti gospodarstva ter zdravega razvoja. Nujno je, da upokojenci ter invalidi čimbolj združimo svoje moči, saj bomo le tako postali odločilna družbena sila.

Za samostojno stranko smo se upokojenci odločili zato, ker smo spoznali, da so bile dane obljube pred volitvami čisto navadna predvolilna kamuflaža za pridobitev glasov. Verno smo jim zaupali in končno spoznali njihove namere. Še posebno smo bili razočarani po protestnem zborovanju v Cankarjevem domu, leta 1990,

kjer je vlada, na čelu s predsednikom, obljubila, da bo storila vse, kar je v njeni moči, da upokojenci ne bomo prikrajšani. Zgodilo se je ravno narobe in posledice zamrznitve pokojnin ter invalidnin so bile, da smo upokojenci izgubili skoraj dve pokojnini. Tudi poslanci s sprejetjem zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v skupščini igrajo pingpong in ga pogujejo s sprejetjem zakona o zadrukah, kar pa nima z njim nobene zveze. Ta skupščinski boj je oškodoval vse upokojence, zato najodločneje protestiramo proti takemu postopku ne glede na politično pripadnost.

Vse navedene probleme bomo lažje reševali, če bomo v parlamentu imeli svoje poslance. Z njimi ne bomo reševali le svojih problemov, temveč bomo lahko vplivali tudi na druga področja, kot je gospodarstvo in zaposlovanje, saj le v tem vidimo svojo bodočnost. Nekatera vodstva DU in ZDUS niso navdušena nad politično organiziranostjo upokojencev.

Sprašujem se, v čigavem interesu delajo in mar upokojenci nimamo skupnih interesov in problemov? Zato med nami ne bi smelo biti upokojenca, ki ne bi bil član društva oziroma svoje stranke. Naj se ne sramujejo in ne bojijo, saj upokojenci nismo revanšisti; smo poštna kategorija ljudi z bogatimi življenjskimi izkušnjami. Nas je 406.000, to je močna baza, zato, spoštovani upokojenci in upokojenke, zavijmo rokave, volitve so pred nami.

Stanislav Upelj

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA – PODRUŽNICA ŠMARTNO

Članice in člane ter vse simpatizerje vabimo na letni občni zbor, ki bo v nedeljo, 8. 3. 1992 ob 15. uri v Gasilskem domu Šmartno. Gost zbora bo Marjan Podobnik podpredsednik SLS.

Vljudno vabljeni!

PISMA BRALCEV

ZAKAJ TAKO?

Rokometni klub Usnjar (Presad) Šmartno je dosegel že vrsto odličnih športnih rezultatov, tako s svojo člansko ekipo kakor tudi z nižjimi tekmovalnimi kategorijami. Z njim se ime Šmartna pri Litiji že nekaj let redno pojavlja v vseh športnih časopisih, v zadnjem času pa tudi na radiu in televiziji. Z osamosvojitvijo Slovenije se je pokazala možnost, da se klub uvrsti tudi v mednarodna tekmovanja, kar bi bil svojevrsten uspeh, obenem pa tudi velika priložnost za reprezentiranje občine Litija v svetu. Skratka, roketni bi moral biti v tem trenutku paradni šport občine.

Žal pa temu ni tako, saj se klub nahaja v kadrovski, še bolj pa v organizacijski krizi, iz katere bo le težko našel pot brez široke in izdatne pomoči, tako finančne kakor tudi kadrovske. Postopno opuščanje dela z mladimi, ki je bilo svoje čase v klubu prioriteto, je bil eden izmed prvih znakov, da se v klubu dogaja nekaj, kar ni v skladu s sprejetimi smernicami.

Namen mojega pisanja ni ocenjevanje situacije in objokovanje nastalega stanja; želim namreč pojasniti nekaj dejstev, zaradi katerih sem tudi sam prenehal z delom v klubu, kajti v nekaterih krogih se širijo lažne informacije, ki me osebno zelo prizadenejo. Sam sem z dušo in srcem v klubu in sem mu bil ves čas tudi na razpolago. Žal so me potrebovali običajno takrat, ko so zašli v težave. Tako se je zgodilo v zadnjih letih trikrat. Tudi letos se je članska ekipa po šestih tekmovalnih kolih ponovno znašla v težavah, saj je osvojila do takrat le tri točke. Z upravnim odborom kluba smo se dogovorili, da prevzamem delo trenerja pod naslednjimi pogoji:

- da v ekipi ponovno zaigra in klubu kadrovskega pomaga igralec Zlato Kolar,

- da so poravnani vsi denarni dolgovi do igralcev in do drugih upnikov,

- da se takoj prične delo z mladimi,

- da se klub organizacijsko in kadrovske okrepi.

Vse pogoje je uprava kluba sprejela in tudi Zlato Kolar je z vso zavzetostjo pričel z delom, kar se je pokazalo tudi v igri. Tako smo v petih kolih z zelo močnimi nasprotniki osvojili kar pet točk, s čimer si je ekipa zagotovila zelo dobro podlago za nadaljevanje prvenstva.

Žal uprava kluba do 1. 12. 1991 ni uspela uresničiti najpomembnejšega pogoja, to je poravnati dolgove. Dogovorjen je bil nov rok (13. 12. 1991). Tudi takrat obljube niso bile uresničene. Sam sem čakal še do konca decembra, vendar nihče od članov uprave kluba nastale situacije ni niti skušal pojasniti. Tako sem podal pismeni odstop na mesto trenerja, ker v takemu načinu dela nisem videl perspektive. Pri tem so me najbolj prizadele lažne govorice, da sva s Kolarjem želela »prevzeti« klub in ob tem zahtevala velike vsote denarja. Samo toliko v pojasnilo tistim, ki situacije ne poznajo. Nobena denarja nisva zahtevala, niti ga nisva prejela. Nasprotno, sam sem kril stroške prevoza na trening in lastno opremo, Kolar pa je kupil celo nekaj opreme ekipi in povabil igralce na večerjo za svoj lastni denar. Vse, kar sva hotela, je bila želja, pomagati klubu. Še vedno sem pripravljen pomagati, čeprav nekateri člani kluba širijo tako podle informacije in se poslužujejo nizkih udarcev, ki jih sam nisem zaslužil, še manj pa Kolar.

Dejstvo je, da so za nastalo situacijo krivi tisti, ki so v klubu največ delali, a žal, napačno in neustvarjalno, saj roketni klub nikoli ni zaživel s krajem in občino. Tudi tistim, ki vodijo litijsko športno politiko, bi priporočil, naj se malo zamislijo ob naslednjih dejstvih:

- ekipa, ki nastopa v najvišjem državnem tekmovanju in bi morala imeti najmanj pet skupnih treningov ter prav toliko individualnih, ima trenutno na voljo v športni dvorani vsega skupaj le tri termine,

- roketni je v Litiji trenutno v vrhu, zato bi moral biti tudi odnos do njega temu primeren,

- neprestano spremljajo občutek v litijski športni sferi – ne dopusti sosedu več, kot imaš sam.

In še na nekaj bi rad opozoril: Ali se je morda že kdaj kdo vprašal, kje je 11 litijskih strokovnjakov, ki so doslej zaključili fakulteto za šport? Zakaj samo trije še vztrajamo v litijskem okolju in so vsi ostali odšli, oziroma se vozijo v službo v druge občine, ob tem, da pri nas poučuje športno vzgojo kar pet športnih pedagogov, ki so prišli iz drugih krajev?

Prav bi bilo, da bi se pogostejše spomnili Prešernovih besed: »Le čevlje sodi naj kopitar!«

Janez Peterlin

OBČINA LITJA POTREBUJE MLADINSKI KULTURNI CENTER

Zamisel o Mladinskem kulturnem centru (MKC), v katerem bi našli svoje mesto najrazličnejši profili mladinske kulture, se je porodila prav s problemom, da mladi v občini Litija nimajo svojega prostora in se tako zbirajo po gostilnah. To pa vsekakor ni spodbudno za prihodnost občine, še manj države.

Vsekakor je to tudi stvar nacionalne razsežnosti, a vendar moramo pričeti v jedru. Nekaj bi morala za to problematiko narediti tudi občinska vlada, ki bi morala v svoj proračun vnesti tudi financiranje mladinskih organizacij in s tem tudi MKC-ja.

Dogajanje v MKC-ju naj bi usklajeval programski svet (v katerem bi bili predstavniki različnih mladinskih organizacij in združenj), s tem pa bi se izognili nevarnosti, da bi se center preozko profiliral. Tako bi lahko v MKC-ju dobile svoj prostor različne mladinske dejavnosti (od glasbenih, gledaliških skupin do možnosti organiziranja koncertov, okroglih miz, tematskih večerov, razstave mladih ustvarjalcev...). Ob vsem tem pa smo zadeli na vprašanje prostorov, ki pa bi jih bilo končno tudi možno rešiti.

Na potezi je torej občinska vlada.

OO MKD Litija

AMATERSTVO NI OPRAVIČILO ZA NEKAKOVOST

Amaterski studio Litija, amaterska napovedovalka – povezovalka – priložnostna »novinarica« in povsem neizkušeni »novinarji« – sodelavci. Bo že držalo, da ima vsaka stvar svoj začetek... in svoj konec. Zdi se, da se fantje in dekleta trudijo po svojih najboljših močeh, in da v tem celo uživajo, kar pa še ne pomeni, da je vsak za vse, in da ob tem uživamo tudi gledalci.

Torej, v izteku leta 1991 se je rodila TV Litija. Tudi ob tem dogodku bi lahko dejali: tresla se je gora, rodila se je miš. Začetniške težave, smo dejali po prvi oddaji, a smo ob naslednji ugotovili, da izboljšav ni, lahko smo bili priča le še kakšni novi večji ali manjši napačnosti.

Naša vele TV oddaja traja kar debelo uro in poteka nekako takole: najprej dobimo porcijo, bolj ali manj jasnih, propagandnih sporočil (tako smo se v eni izmed oddaj s prijatelji spraševali, ali v reklamirani prodajalni prodajajo korenje ali morda okusne mlečne štruce, na koncu pa ugotovili, da so vendarle hrenovke), naslednjih petnajst minut (morda tudi dvajset, odvisno od razpoloženja) poslušamo neizpiljen govor, pripravljen v sili razmer, ki je ponavadi, moram priznati, poln najnovejših vesti in podatkov. V nadaljevanju se sprehodimo po manj znanih prireditvah (če imamo srečo, da se je v Litiji sploh kaj dogajalo), se rahlo dotaknemo manj znanih dogodkov in se pogovorimo z nekoliko bolj znanim krajanom Litije (manj razgledani se ves čas trudimo, da bi s pogledom ujeli njegov obesek na verižici in tako izvedeli, kako je sogovorniku ime).

Tako smo v slabe pol ure uradno končali TV Litija. In kaj sedaj? Ker pač nobena TV oddaja ne traja bore pol ure, pa naj bo še tako slaba, smo jo tudi mi »malce« potegnili. Več kot očitno je, da litijskemu studiu primanjkuje sodelavcev. Ti, ki so, imajo vsekakor preveč »pisarniškega« dela, da bi skakali še po terenu in zbirali (ni jih treba iskati) zanimivosti iz naših krajevskih skupnosti, če jih že v sami Litiji primanjkuje. Tako in zaradi tega nas zamorijo s perečim problemom – »občasno« pomanjkanje vode, ki smo si ga svobodno, vsak po svoje, pojasnili ob nadvse zanimivem poklicu kopača in prvem pomladanskem žvrgolenju ptic. Ob koncu prispevka pa smo bili seveda vsi potolaženi ob izčrpnem obrazložitvi vzroka pomanjkanja vode, kajti kakor kaže, smo si krivi sami, ker naši vodovodi pač niso tako kvalitetni, kot bi morali biti.

Naslednje pol ure z zadoščenjem in nadvse zadovoljni spremljamo zanimivo potovanje, ki pa poteka ne samo izven meja občine Litija, ampak tudi zunaj naše drage Slovenije. Moram pa priznati, da je bilo enakomerno črnčevo bobnanje ob izvajanju molitve skoraj bolj zanimivo, kakor celotna oddaja poprej. Nekakšno odrešitev po mori dobimo gledalci šele zadnjih pet minut, ko nam dobrodušni amaterji poklonijo kakšen video-spot, da lažje zaspimo.

Kot je dejala voditeljica, bomo še naprej ostali v družinskem krogu, ob toplih radiatorjih (za potovanja nimamo finančnih sredstev) in gledali TV Litija ter se, kajti vsekakor je res, da se premalo pogovarjamo, smejali ob razčlenjevanju vsake nove oddaje.

Pravijo, da se na napakah učimo. Morda bi moralo s korekcijo začeti samo vodstvo oddaje, ampak tudi to vodstvo je prepametno za nas, navadne občane. Saj se še podpiše ne...

Dunja Požaršek

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI OBČINE LITIJA

PRAZNIČNO LETO ŠMARČANOV

V počastitev slovenskega kulturnega praznika smo učenci in učitelji višje stopnje šmarske šole pripravili kulturni dan na temo: LJUDSKE ŠEGE IN NAVADE V ŠMARTNEM IN OKOLICI. Ta obsežna, a izredno zanimiva tema je pravzaprav nadaljevanje lani zastavljenega odkrivanja že skoraj pozabljenega ljudskega bogastva. Lansko leto smo namreč spoznali stare obrti in obrtnike s šmarskega področja.

Pri pripravi letošnjega kulturnega dne sta nas vodila dva cilja: Prvič – čim bolj pestro in nazorno prikazati praznične običaje preko celega leta, tako tiste, ki so že šli v pozabo in jih hrani le še ljudski spomin, kot tudi tiste, ki so se v različnih oblikah ohranili do danes. In drugič – predstaviti učenecem pomen teh praznikov, nena zadnje tudi zaradi tega, ker bomo nekatere od njih poslej praznovali kot državne praznike oz. dela prosti dni.

Priprave na kulturni dan so se pričele že proti koncu lanskega novembra, ko so učenci obiskali številne starejše Šmarčane in prebivalce okoliških vasi ter zbrali podatke, ki so nam služili kot osnova za nadaljnje delo. Običaje smo razdelili po letnih časih, pravi praznikom pa smo dodali še nekatere druge praznične priložnosti (ženitovanske običaje, godove, sejme in slovesna oblačila). Nekatere običaje smo zabeležili tudi z video-kamero (sprevod Mi-

klavža v Jablanici, postavljanje jaslic v cerkvi v Javorju, družinsko praznovanje božičnega večera na Felič Vrhu).

Zahvaljujoč izredni prizadevnosti in domiselnosti učiteljev in učencev so na dan pred kulturnim praznikom štiri učilnice na šmarski šoli ponujale pravo pašo za oči. Preselile so nas v čas naših dedov in babic, v čas, ki je bil trd, zaznamovan z garanjem in revščino, a na drugi strani tudi prijazen in iskren. Ljudje so se morda prav zato znali bolj veseliti in praznovati in so lažje našli pot drug k drugemu.

POMLAD je bila v znamenju pusta – izganjalca zime in zlih duhov – ter velike noči – časa, ki po krščanskem verovanju spominja na Kristusovo trpljenje. Pustni čas so prikazovale maske, ki so jih izdelali učenci; veliko noč pa pisane butarice, raglje, ki se oglasijo, ko »gredo zvonovi v Rim«, razstava velikonočnih voščilnic, lesne gobe, ki jih še tudi danes tleče niso po hišah, zlasti zanimiv pa je bil prikaz ročno vezenih velikonočnih prtov, s katerimi so gospodinjke pokrile jerbase z jedmi, ki so jih nesle k »žegnu«.

Med POLETNIMI običaji sta bila v Šmartnem zanimiva zlasti dva: Procesija ob prazniku svetega Rešnjega telesa, ki je šla skozi vas, mimo štirih postaj, kjer so ljudje molili, deklice v belem pa so okoličico posipale s cvetjem. Drugi dogodek je bilo romanje v Štango,

kamor so hodili ljudje od blizu in daleč (mnogi so se pripeljali kar s kmečkimi vozovi), da bi prosili sv. Antona za zdravje živine. Neporočena dekleta pa so prišla »poizvedovat«, kdaj bodo dobile moža. Z glavo so se morala zaleteti v bližnjo lipo in če jih je njen vrh udaril po zadnji plati, so se lahko kaj kmalu nadejale možitve. No, ko pa smo bili že ravno pri njej, smo si ogledali še stare ženitovanske običaje (prihod svatov po nevesto, »šranganje«, »vogliranje«, kamele, maškare...) in slovesna oblačila. Zelo lep, a danes že neznan kos oblačila je bila velika ruta – peča, ki so si jo dekleta nadelala ob posebnih priložnostih.

JESEN je čas darov matere narave – pridelkov, sadja in nenazadnje vinske kapljice. Le kako naj bi potemtakem Šmarčani pozabili na svojega patrona, sv. Martina, ki krsti vino. Zraven sodi kajpak bogato obložena miza. Učence pa je najbolj navdušil pravi mešetar, stric Gregor iz Javorja, ki je pokazal in povedal, kako se uspešno »zglaha« za kravo. (»Vejste, brez usagca tadla nej nobena!«) To je bil pravzaprav utrinek z nekdanjih sejmov, ki so bili v Šmartnem šestkrat letno. Martin pa je bil »kriv«, da so na tem prikazu učenci spoznali še en običaj – »ofiraje«; danes bi temu rekli voščilo za god. Godli in peli so pravi domači muzikanti. Instrumenti? – Pokrovke, lonci, kuhlance, pa harmonika, seveda.

Če smo jeseni veseljačili, pa je ZIMA čas, ko so ljudje počivali in preživljali večere za toplo pečo. Se je pa zime najbolj veselila otročad; pa ne samo zaradi snega. Pozimi je hodil (in ponekod še hodi) okoli Miklavž, ki je napolnil peharje s suhimi hruškami, slivami, krhlji, parkeljmi iz krušnega testa... kakšnemu porednežu pa je prinesel tudi leskovko. O običajih v zimskem času je vedela veliko povedati teta Roza, 74-letna ženska s Primskovega. Pripoved je dopolnil pester prikaz predmetov,

darov, jedi, zlasti zanimiva pa je bila razstava jaslic; najstarejše med njimi so štele osemdeset let. Največji praznik v tem času je Božič – spomin na Kristusovo rojstvo, kar pravzaprav prikazuje jaslice. Le malo učencev pozna tepežni dan, dan, ko lahko našeska jo odrasle, tudi svoje starše, pa še kakšen dar dobijo za to. Sicer pa običaj spominja na dogodek, ko je dal kralj Herod pomoriti vse dečke do dveh let, ker je mislil, da bo med njimi tudi Jezus. Novega leta včasih niso praznovali tako slovesno kot danes, pa tudi januarja je bilo – če odštejemo sv. Tri kralje – nekakšno praznično zatišje. Na pragu pomladi je le še svečnica – simbol luči, spomin na dan, ko je Marija prvič prinesla Jezusa – odrešenika v tempelj.

Tako se je praznično leto obrnilo. Pred vrati je bila nova pomlad, nov pust... in tako skozi senčne in sončne čase do danes.

Veseli smo, da mnogi od teh običajev še živijo v družinah, zlasti na podeželju. In upamo, da bodo naši učenci, ki bodo podedovali to bogato dediščino od svojih staršev, znali to ohraniti tudi naslednjim rodovom.

Naj se ob koncu tega zapisa zahvalim vsem, ki ste pomagali uresničiti zamisel o tem dnevu: vsem anketirancem, družinam, ki so nam omogočile snemanje (Berčonomim s Felič Vrha, Berčonomim iz Javorja in Poglajnomim z Laz), našim gostom na zaključnem dnevu (gospo Rozi Ovnik s Primskovega, gospodu Gregorju Pivcu iz Javorja, ki je prireditev popestril tudi z igranjem na harmoniko, gospodu Ivanu Bajcu iz Šmartna, gospodični Marini Krenel) pa nenazadnje tudi ljudskemu godcu Jožetu Smrekarju iz 7. razreda in številnim učencem, ki ste sodelovali pri pripravi in izvedbi tega dne. Še zlasti pa velja zahvala vsem učiteljem, ki vam ni bilo žal časa in truda, ki ste ga vložili v delo.

Danica Sedevečič

Gregor Pivec iz Javorja se je predstavil ne le kot mešetar ampak tudi ljudski godec. (Foto: Janez Kobal)

VERNEŠKO CERKEV BODO OBNOVILI

Cerkev sv. Janeza Krstnika v Verneku, ki že nekaj let kaže kaj žalostno podobo, bodo obnovili. Strokovnjaki so ugotovili, da so zidovi (portal nad vhodnimi vrati nosi letnico 1748) še dovolj trdni. Zato se je hotiški župnik Janez Zaletel skupaj z razširjenim župnijskim svetom odločil, da začnejo cerkev postopoma obnavljati. Akcija za zbiranje lesa je že stekla. Računajo, da bodo letos zamenjali strešno konstrukcijo in kritino. Cerkev je popolnoma izropana, ostala sta le zvonova v zvoniku. Vernek je podružnica v hotiški župniji, za katero je, zaradi njene majhnosti, obnova verneške cerkve velik zalogaj. Računajo tudi na pomoč občanov sosednjih vasi in širše družbene skupnosti. Pri LB d.d. – Agenciji Litija so oddali poseben žiro račun, na katerem se bodo zbirala sredstva za obnovo cerkve. Številka žiro računa je 50100-620-133-05-1023110-3983/57. Vsak dar v denarju ali materialu hvaležno sprejemajo.

Ostrež. Vsem ostalim, ki so v kakršnikoli obliki s svojim delom, prispevkom ali nasvetom pripomogli, da je praznovanje uspelo, se prav prisrčno zahvaljujemo.

Karmen Benčič

Gradnja poslovno stanovanjskega objekta v Litiji napreduje. Poleg poslovnih prostorov bodo v objektu tudi stanovanja, katerih del bo namenjen nepokretnim invalidom. Hiša bo imela posebna dvigala, kar jim bo olajšalo gibanje.

OBVESTILO BRALCEM

Vse, ki bi radi prejeli Glasilo občanov, obveščamo, da ga pošiljamo samo na naslove nosilcev gospodinjstev, ki nam jih posreduje matični urad v Litiji. Za vsako spremembo naslova uredite na matičnem uradu, kar ste itak dolžni storiti v skladu z zakonom.

Prelest Ljubljana

PESTRO PRAZNOVANJE KULTURNEGA PRAZNIKA V JEVNICI

V okviru krajevnega praznika, ki ga v Jevnici praznujemo 28. januarja, v spomin na prve izseljene družine januarja 1943, je bilo organiziranih več prireditev; pripravila sta jih Kulturno umetniško društvo in Športno društvo Enotnost, Jevnica.

V soboto, 25. januarja, so v Balantinovi domačiji v Zgornji Jevnici, stari 198 let, odprli razstavo EXTEMPORE '91. Slikarska kolonija je potekala konec lanskega septembra, 17 umetnikov pa je ustvarilo 46 del s področja kmečke arhitekture: stare hiše, hleve, kašče, sušilnice sadja, vodni mlin... Obiskovalcev je bilo zelo veliko, prišli pa so povabljeni gostje, slikarji, domačini, planinci in drugi ljubitelji likovne umetnosti.

Svečanost so začeli pevci Mešanega pevskega zbora iz Jevnice, predsednik KUD-a in Pavel Smolej, eden glavnih organizatorjev, pa sta spregovorila o pomenu slikarske kolonije, katere namen je,

da se ohrani naša bogata kulturna dediščina. Nato sta g. Slavko Rokavec, predsednik Izvršnega sveta litijske občine in g. Anton Jerant, lastnik domačije, odprla razstavo in povabila obiskovalce na ogled.

Po ogledu so vsi obiskovalci odšli v jevniško dvorano, kjer so si ogledali še 60 diapozitivov upodobljenih objektov, posnel pa jih je fotograf Milan Ropret.

Tudi razstavo iz Balantinove domačije so za dva dni preselili v jevniško šolo, kjer je bila odprta še dva dni. Tu so si obiskovalci lahko ogledali popis vseh hiš v krajevni skupnosti, od najstarejših do tistih, ki so še v gradnji. Gradivo je zbrala in pripravila domačinka Eva Kovič.

Osnrednja prireditev ob prazniku pa je bila prva sobota v februarju. Po fanfarah Zasavskih registov in himni domačega zbora je predsednik pripravljalega odbora, g. Slavko Rokavec, v nabito polni dvorani spregovoril o krajevnem

prazniku, slavnostni govornik pa je bil litijski župan, g. Mirko Kaplja.

Ob tej priložnosti so podelili priznanja naslednjim krajanom: Viktorju Koviču, Jožetu Soncu, Jožetu Godcu ml. in Bojanu Kranjcu za dolgoletno delo v društvi in krajevni skupnosti, Mileni Režek in Marjanu Ceglarju spominski listini za delo v posameznih društvi, enkratni spominski darili za delo v civilni zaščiti sta prejeli Mira Parkelj in Silva Kovič, spominska darila za organizacijo slikarske kolonije pa Pavel Smolej, Eva Kovič, Karlo Ostrež, Rosana Maček in Jože Gorenc.

V nadaljevanju sporeda so nastopili še Oktet Valvasor iz Litije, plesalec Blaž Godec in Plesna skupina Rondo, KUD Jevnica, po programu pa se je začelo družabno srečanje z ansamblom Stik.

Slikarsko razstavo so finančno podprli KS Jevnica, Studio Černe in Kovinska galanterija, Marinka

Slavko Rokavec izroča spominsko darilo Evi Kovič za sodelovanje pri organizaciji slikarske kolonije

Sobota, 25. januar 1992 – Športno društvo Enotnost Jevnica je organiziralo pohod iz Jevnice do Balantina ter se ustavilo tudi v Policovem mlinu.

OSVEŽITEV DELA V KS ŠMARTNO

To pot Vam v kratkem razgovoru predstavljamo novega predsednika krajevne skupnosti Šmartno, g. Milana Izlakarja.

Občani te poznajo kot serviserja, od zdaj boš serviser tudi za življenje krajevne skupnosti Šmartno. Ali lahko našteješ nekatere dobre stvari v Šmartnem?

Da, mestno središče ni iznakaženo, tako da ga bo možno dobro obnoviti in ohraniti identiteto. Imamo eno najlepših cerkev in dobro vzdrževano. Veseli me, da je v Šmartnem dobro razvita kulturna dejavnost, ki jo bomo skušali ohraniti in pospeševati.

Ali misliš, da je možno aktivno vključevati posamezne soseske v življenje KS?

Obstajajo vsi pogoji sodelovanja, imamo iste cilje in sposobne ljudi, ki bodo pomagali reševati probleme kraja. Za Šmartno je okolica zelo pomembna, zato moramo za zaselke primerno poskrbeti in

jih aktivno vključiti v obnovo krajevne skupnosti.

V svetu imaš izobražene sodelavce. V tem primeru je gotovo poudarjena strokovnost. Kako si boš organiziral delo?

Z izbranimi člani sem zadovoljen, saj jih bolj zanima strokovnost, delo in krajevna skupnost kot pa politika sama. Delo si bomo razdelili glede na posamezna področja; kultura, urbanizem, okolje...

Ali z veseljem sprejemaš mesto predsednika?

Že z obrtjo sem predan kraju. Če lahko nekaj naredim za kraj, za katerega sem si vedno želel, da bi bil lep in urejen, sem z veseljem in optimizmom sprejel to dolžnost.

Najlepša hvala za razgovor in veliko uspeha!

Martin Hostnik

SVET KS ŠMARTNO V NOVI SESTAVI

V petek, 7. februarja, se je v Šmartnem prvič sestel svet KS Šmartno; izvolili so ga krajani na zboru, ki je bil 31. januarja. Za predsednika je dobil izmed treh kandidatov največ glasov kandidat krščanskih demokratov, g. Milan Izlakar.

Tudi predlagane članke sveta KS je zbor potrdil z absolutno večino. Tako bo nalogo podpredsednika sveta opravljal Franc Jaklič, člani pa so še: Vojko Ceglar, Friderik Dacar, Lojze Resnik, dr. Tone Sinigoj, dipl. ing. Branko Škrabanja, Ančka Ulčar in ing. Srečo Vavtar.

Svet si je na prvi seji razdelil naloge po posameznih področjih. Člani so preučili skupščinsko gradivo in ugotovili, da jih čaka veliko dela, Šmartno pa ima skupaj z okolico velike možnosti za razvoj.

Obpravljali so tudi eno glavnih nalog, ki jo podpirajo vse druge stranke, to je ustanovitev občine. Za vsako dokončno odločitev bo treba zagotoviti zanimanje ljudi, ki ga bodo izrazili na referendumu.

Novoizvoljenemu svetu želimo uspešno delo, ki bo zadovoljilo krajanje.

Slovenski krščanski demokrati –
Krajevni odbor Šmartno

SPOŠTOVANI SODELAVCI IN BRALCI GLASILA OBČANOV

Tokrat ste nas spet zasuli s prispevki, tako da smo jih nekaj morali skrajšati, nekateri pa bodo počakali do naslednje številke. Prejeli smo tudi veliko pošte od strank; žal vsega ni mogoče objaviti, ker moramo spoštovati sklep uredniškega odbora o omejitvi dolžine in števila prispevkov.

Blizajo se tudi prazniki. Tretjo številko bomo posvetili veliki noči, četrto pa prvemu maju. Zato obeščamo vsa podjetja, ustanove, obrtnike, stranke in posameznike, ki želite bralcem čestitati, da nam gradivo pošljete najpozneje do 14. marca oziroma 10. aprila 1992. Pošte, ki jo bomo prejeli po navedenih datumih, ne bomo mogli več upoštevati.

Lepo pozdravljeni

Uredniški odbor

ZORAN VAM PREDSTAVLJA ŠPELO

Zoran Cilenšek, eden redkih Litijanov, ki poklicno plujejo v glasbenih vodah, je izdal novo kaseto z naslovom Špela. Nanjo je uvrstil deset skladb, katerih avtorji so Janez Hvale (12. nasprotje), Janez Rijavec (Big Ben) in Tone Košmrlj (Pop Design). Kaseto je finančno podprl Presad iz Gabrovke.

Zoran načrtuje turnejo po Sloveniji, se pripravlja

na snemanje video spotov in upa na dober sprejem pri poslušalcih, ki mu jih očitno ne manjka, saj mu je uspelo prodati 15.000 izvodov prve kasete Slovenec sem, za kar je prejel srebrno kaseto založbe kaset in plošč RTV Slovenije.

Kontaktni telefon za nastope in druge podatke je v Litiji 882-998, kontaktna oseba pa Vlasta Grom.

REGIJA IN NOVE OBČINE

Ljudska stranka je v ponedeljek, 3. februarja pripravila javni razgovor na temo: Regija in nove občine. V bistroju Valvazor v Litiji je petindvajstim udeležencem uvodne misli podal dr. Gorazd Terpin, profesor Pravne fakultete v Ljubljani.

Lokalne samouprave v pravem pomenu besede doslej v našem sistemu nismo poznali. Sedanje občine so 8–10 krat večje od poprečne zahodnoevropske. Osemdeset odstotkov vseh nalog opravlja sedanja občina tako imenovanih državnih, le približno 20 % je pravih občinskih. Občina izvaja preko 3000 predpisov in je torej podaljšana roka države.

Lokalna samouprava pa pomeni odločanje o lastnih zadevah – povedano zelo enostavno. Lokalna skupnost (kar nova občina bo!) bo povezovala ljudi z enakimi interesi na določenem teritoriju. Podrobnejši kriteriji bodo razdelani v zakonih. Doslej sta bila opravljena dva poskusa razdelitve Slovenije na nove občine, ki sta izhajala iz različnih izhodišč in na koncu pripeljala do zelo podobnega rezultata – da naj bi namreč po novem bilo v Sloveniji okrog 250 občin (na območju sedanje Litijske občine so predvidene 4, po drugi varianti pa jih je več). Eden pomembnih elementov, ki bodo odločali o številu občin bo seveda gospodarska moč, oz. sposobnost lastnega preživetja. Vsaka občina bo imela svoje izvirne prihodke, s katerimi bo gospodarila (davki,

prihodki od lastnega premoženja, itd.), kajti nova občina prehaja iz »oblastne« v »gospodarsko sfero«. Predvideva se, da bosta novo občino vodila občinski svet (ali odbor) in župan. Ker nova zakonodaja še ni sprejeta, bi o drugih podrobnostih lahko le ugibali, najpomembnejše pa je zapisano že v Ustavi: občina se ustanovi z referendumom.

Nova občina bo premajhna za opravljanje vseh funkcij, zato predvideva Ustava prostovoljno združevanje občin v pokrajine. Na tem nivoju naj bi se torej združevale določene državne funkcije in določene funkcije lokalne samouprave. Kakšne oz. katere funkcije bodo z obeh omenjenih nivojev združene v pokrajini, še ni določeno, ker bo pri organizaciji lokalne samouprave in racionalizaciji upravnega dela potrebna postopnost.

Že na razgovoru pa se je pokazalo, da bo to tema, ki bo v prihodnosti zahtevala veliko dogovorov in strpnih tehtanj argumentov za in proti ter sprejem takih končnih odločitev, ki jih bodo ljudje sprejeli za svoje in bodo zanje pripravljeni tudi delati. O tem pa bomo v GO sproti poročali.

T. Š.

LITIJA ZANIMIVA ZA SNOVALCE DVEH REGIJ

Na razširjeni seji občinskega predstava je v sredo, 5. 2. 1992 občinsko vodstvo predstavnikom strank pojasnilo, kaj so predstavniki naše občine slišali in kakšna stališča so zastopali na posvetovanjih o nastajanju (osrednje slovenske) regije v Domžalah (sedanje občine Kamnik, Domžale, Litija in Zagorje) in zasavske regije v Trbovljah (Litija, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Laško, Radeče, Sevnica). Poleg teh dveh možnosti je tekla razprava tudi še o dveh predlogih, in sicer: da se nove občine, ki bodo nastale na ozemlju sedanje, povezujejo neposredno z republiko (kar je možno) ali pa da se razmišlja o ustanovitvi pokrajine. Po dokaj tehtni razpravi so bili sprejeti naslednji zaključki:

1. Začnejo se priprave za novo organiziranost občin, za kar naj skupščina imenuje posebno komisijo.

2. Spremlja se in sodeluje pri nastajanju obeh prej omenjenih regij.

3. O povezovanju v regijo ali regije se bodo prostovoljno odločile nove občine.

SE WINDISCHGRAETZI VRAČAJO?

V dnevnem tisku smo prebrali, da je g. Hugo Windischgraetz že lani predložil slovenski vladi program vlaganja v objekte svojih prednikov, ki obsegajo kar 11 gradov, med njimi tudi že porušeni grad Slatna blizu Šmartna in obnovljeni grad Bogenšperk. Njegov program sodelovanja vključuje štiri področja: bančništvo, gozdarstvo, lesno industrijo in turizem. Največ težav bo zaradi gozdarstva, saj tujci ne morejo pridobiti v last nepremičnin. Ko so razpravljali o vlaganju v turizem, je 38-letni Windischgraetz izrazil zanimanje za vse gradove, ki so bili nekoč v lasti njihove rodbine. Ker pa so mnogi v poraznem stanju in potrebujejo ogromna finančna sredstva za obnovo, je ta projekt vezan na ustanovitev in delovanje mešane banke; z njeno pomočjo bi obnova gradov trajala od deset do petnajst let.

Veriand Alois Windischgraetz, eden najuglednejših članov te rodbine, je leta 1848 kupil gradove Predjama, Gornji Logatec in Hasberg pri Planini. Leta 1853 Bogenšperk, dve leti pozneje Slatno, nato pa še 6 gradov v vzhodni Sloveniji. Malo verjetno je, da bi se mladi poslovnež odločil za obnovo povsem porušenega gradu Slatna, kjer je sedaj vrtnarija, medtem ko je grad Bogenšperk lepo obnovljen in delno že služi svojemu namenu. Sicer pa litijska občina stikov z zadnjim lastnikom tega gradu, ki je bil v lasti omenjene rodbine vse do leta 1945, ko je prešel v splošno ljudsko premoženje, še ni imela.

B. Ž.

POŠKODBE NA VODOVODU REKA GOZD – LITIJA 18. IN 19. JANUARJA 1992

V soboto, 18. januarja 1992, je sredi dneva občan iz Zavrstnika sporočil, da je opazil večjo količino vode na trasi glavnega cevovoda Reka Gozd–Litija v Zavrstniku. Ugotovili smo, da je napako nujno takoj odpraviti.

Pozvali smo delavce našega podjetja, vključili rezervni sistem – črpališče ob Ljubljanski cesti in poškodbo popravili do 22. ure, ko smo ponovno vključili oskrbo iz Reka Gozda.

Vključitev – zagon enega ali drugega sistema traja seveda več ur. V nedeljo, 19. 1. 1992 zjutraj, ko bi moral biti sistem vodohramov napolnjen, pa smo ugotovili, da mora biti na cevovodu še ena okvara, ki je nastala ponoči, saj so bili rezervoarji povsem prazni. Ob 5. uri smo ponovno pognali črpališče ob Ljubljanski cesti, ki pa zaradi nizkega nivoja podtalnice ni moglo zagotoviti nemotene porabe. Na terenu smo odkrili še eno poškodbo cevovoda, in to v Stangarskih Poljanah. Po sklicu ekipe smo napako odpravili že do 11. ure, ko nam je v popoldanskem času zopet izvirglo tesnilo na stiku. Tako smo do 19. ure ponovno montirali cevi in potem je cevovod po predhodnem prazenju usledine pričel delovati, tako da so občani okoli 21.–22. ure tudi v višjih conah že imeli vodo.

Vzrokov poškodb ne bi naštevati, saj smo jih že prevečkrat. Lahko pa navedemo, da je izgradnja novih kapacitet vodohramov na Sitarjevcu že dokazala svoj smoter. Tako občani v soboto, 18. 1. 1992, niso imeli nobenega izpada niti na višjih predelih. Do nedelje pa se rezervoarji še niso napolnili, zato je bil izpad oskrbe z vodo.

In kako bi se lahko izognili podobnim težavam? Za rešitev je več možnosti, ki pa seveda vse zahtevajo veliko finančnih sredstev. Tako lahko razmiš-

ljamo o zamenjavi obstoječega cevovoda s kvalitetnejšimi cevmi. Naslednja možnost je vključevanje novih virov, ki so že raziskani. To sta vodnjaka v Kostrevnici. To bi bilo v strateškem pogledu zelo primerno, glede energetskega pa manj ugodna rešitev. Tudi dograditev rezervoarskih kapacitet na visoki coni na Svibnu bi bistveno izboljšala oskrbo. Razmišljanje je še mnogo. Vsekakor pa se bo morala naša skupnost čimprej odločiti za najugodnejšo rešitev in pritegniti k temu strokovnjake, ki bodo z vso odgovornostjo opravili načrtovanje in izvedbo.

Še nekaj besed naj bo vendarle izrečenih o našem podjetju in delavcih kot vzdrževalcih sistema oskrbe pitne vode. Vedno se na nas zgrne kopica kritik in očitkov, veliko tudi neupravičenih. Glede na materialno, kadrovske in tehnološko opremljenost se ob vsakem času lotimo popravil in skušamo napake čim hitreje odpraviti. Pa vendar preneka-ter občan nima toliko kulture, da bi se vsaj predstavil, ko nam ponuja razne »kulturne« dobrine svojega besednjaka.

Tako naj sam izrečem pohvalo za trud vsem delavcem, ki se ob vsakem vremenu in času prizadevajo v blatu, snegu in dežju zagotoviti normalno oskrbo. Vsi družno poprimemo za delo: vodovodarji, električar, strojniki, šoferji in tehnično osebje. Nihče ne drži rok v žepih. Ko jim že ne moremo pošteno plačati vsega truda, naj vsaj na tem mestu le prejmejo priznanje za vsa prizadevanja.

Ravno tako naj se zahvalimo tudi vsem občanom, ki ob moteni oskrbi vode vendarle razumejo vse naše težave in jih strpno prenašajo.

Komunalno stanovanjsko podjetje Litija
direktor Janez Baš

Eden zadnjih LITIJSKIH KARNEVALOV. (Foto: K. Šušteršič)

PUSTNI KARNEVAL — NOSTALGIJA PRETEKLOSTI

Pustne šeme privihrale k nam so v vas, nam prinesle dobro voljo v ta resničen, kruti čas.

Vsako leto se ob pustnem času stari Litijani spomnimo tistih dni, ko so ulice našega mesta oživele, ko je pripeljal v Litijo celo poseben vlak, parkirišča so bila polna in se je ljudi kar trlo. Prihajali so iz vseh

koncev Slovenije na »Litij-ski karneval«. Kaj vse smo videli ob takšnih prireditvah. Slavne »državnike«, izstrelitev rakete z živo psičko, Muppet show in še in še.

Koliko Litijanov je živelo za ta dan. Ni jim bilo škoda svojega časa in denarja, da so množici na svoj način pokazali aktualnosti v političnem, gospodarskem in kulturnem živ-

ljenju našega mesta in širšega prostora.

In danes? Samo še porumenele fotografije, ki nostalgичno spominjajo na tiste dni. Karnevale so pri nas zamenjale drugačne oblike, kot je »Pustni živ-žav, maškerade v discu in podobno«.

Življenje se pač spreminja in gre svojo pot, hkrati z njim pa se spreminjajo

tudi navade in ljudje, ki znamo le še poredko iz svojih oklepov, ki nam jih je nadel današnji čas.

Morda je prav tako, vendar je tudi spomin na to, kar smo imeli, pa nimamo več, še vedno živ med nami. Litijani se sprašujejo: »Je Litij-ski karneval za vedno preteklost?«

Pa prijetno pustovanje.

I. S.

PUSTNI ŽIV-ŽAV V LITIJ

Oj, predpust, ti čas presneti! Tako so nekoč ugotavljali naše babice in dedki. So že vedeli zakaj! Razlogi za takšne vzdihe so bili najbrž v preteklosti drugačni, kot so danes. Saj vsak čas prinese svoje.

To, kar imamo mi v mislih in o čemer bi želeli nekaj napisati, je predpustno pričakovanje. Pričakovanje, ki je po svoje zmeraj vznemirljivo. Vznemirljivo, ker se do zadnjega ne ve, kaj bomo ta dan doživeli, in kako bo tisto, kar bomo do-

živeli, vplivalo na nas.

Pust je v različnih pokraj-nah razvil različne običaje in navade. Zmeraj in povsod pa je smešen, navihani in vesel, da je kaj.

Tudi v litij-ski občini ima častljivo zgodovino, saj se je skoraj v vsaki vasi na ta dan dogajalo kaj smešnega, nenavadnega, kaj takega, kar se je v tej ali oni obliki ohranilo vse do danes.

Vsi se še živo spominjamo, kako je včasih v Litiji izgledal

pustni karneval, ki je bil ob ptujskem in cerkniškem med najbolj imenitnimi. Koliko ljudi se je takrat zgrnilo v naše mesto. Prišli so od vsehokoli in zasedli vse kote, kjer se je takrat gibal pustni sprevod.

Pa se je tudi ta karneval počasi opustil z odhodom generacij, ki so dobesedno »živele« zanj. Bilo je še kakšno leto, ko smo poskušali z oživljanjem, tudi kakšen mladinski karneval se je kakšno leto še pojavil, a vse skupaj ni bilo več tisto,

kar je bilo pred leti.

Ostale so še sicer pustne zabave po litij-skih gostiščih, mladi v osnovnih šolah in v vrtcu se ta dan še našemijo, včasih se pokažejo tudi v mestu, toda tistega splošnega vrvenja, veselja in norčij, je vse manj.

Zato smo se letos v Litiji odločili, da pripravimo za vse naše otroke veselo pustno rajanje v veliki športni dvorani, in to na samo pustno soboto, ki bo letos 29. februarja.

Prireditve se bo začela ob 12.30 in bo trajala vse tja do 16. ure. Za veselo razpoloženje bo skrbel ansambel Pop design, plesale bodo gojenke plesne skupine Mojce Horvat, dogajalo se bo še nešteto drugih stvari. Celotno iz Maribora bodo prišli člani KUD Študent, ki nam bodo na vesel in zanimiv način prikazali pustne običaje z njihovega konca.

Vabite bodo bogato obložene stojnice, Mrs. Fit bo poskrbel, da ne bo nihče žejan, vsak otrok pa bo dobil v dar čisto pravi – krof.

Skratka, 29. februarja bo v veliki športni dvorani paše za oči in ušesa na pretek! Rajali bomo, peli in se smejali do solz najrazličnejšim maskam in njihovim norčijam.

Dragi otroci, pustna sobota bo vaša, ne zamudite je! Pripe-ljite s seboj še svoje starše, da bomo uživali skupaj!

J. S.

Tako elegantno so na zadnjem živ-žavu plesale brhke plesalke. (Foto: K. Šušteršič)

LITIJA NEKOČ IN DANES

O Litiji je bilo sorazmerno malo napisanega. Zadnjo loviteljsko podobno o njej je podal Jože Župancič z brošuro Mesto Litija, izšlo l. 1952. Utrip mesta v zadnjih dveh desetletjih je bolj ali manj uspešno spremljalo naše glasilo, podrobneje pa se v zgodovino mesta in njegovih prebivcev ni moglo poglobljati.

Prav zaradi tega bo zelo dobrodošla knjižica Mesto Litija nekoč in danes, ki jo pripravlja gospod Ivan Godič. Soavtor knjižice o Valvasorjevem Bogenšperku je za priložnost preštudiral večino dosegljivega gradiva o Litiji, veliko informacij pa je dobil tudi iz ustnih virov. Naj na štejemo le nekaj poglavij iz vsebine: zgodovinska podoba Litije, brodarjenje po Savi, stare litij-ske obrti, pomembni ljudje, ki so živeli in delali v Litiji...

Iz knjižice, ki je pripravljena za tisk, objavljamo eno poglavij:

ŽELEZNICA 1849

Eno najpomembnejših sprememb je Litija doživela sredi 19. stoletja. Železna cesta ji je zagotovila drugačno delo in s tem tudi nov način življenja. Precej so omahovali in tehtno razpravljali tisti, ki so takrat gradili železnico. Šlo je za vprašanje, kje graditi železnico od Celja proti Ljubljani. Takratni načrtovalci, inženirji in seveda financirji so se odločali o treh variantah. To so bile:

– po prvi varianti naj bi železnico gradili od Celja naprej po Savinjski dolini v smeri Kamnika skozi Tuhinjsko dolino,

– druga varianta je podobna kot prva hotela po Savinjski dolini, nato pa čez Vransko pod Trojanami na Domžale in v Ljubljano. Ta se je držala smeri stare rimske ceste,

– tretja varianta je bila usmerjena po toku Savinje do Zidanega Mostu in od tod skozi savsko sotesko in Prusnik na Litijo ter do Zaloga in Ljubljane.

Vsaka varianta je imela svoje zagovornike. Zmagala je tretja. Prevladali so naslednji razlogi: za progo ob Savinji navzdol ter skozi savsko sotesko je govorilo to, da bi bila niveleta proge enakomerna in da bi se izognili graditvi predora na razvodnici. Razen tega bi dobili v Zidanem Mostu najbolj naravni priključek na Hrvaško, kamor so že tako nameravali graditi železniško progo.

Najbolj odločilno pa je bilo, da so obstajali v Zasavju veliki odkriti zakladi premoga, ki jih zaradi pomanjkanja prometnih zvez ni bilo mogoče v večjem obsegu izkoriščati.

V Zagorju je bila državna topilnica cinka in svinca, steklarska industrija, šamotna opekarna in apnenice. Pri Litiji pa so bili rudniki svinca in topilnica železa v Pasjeku.

Tehten je bil sicer pomislek, da so kraji v savski dolini pustili in nenaseljeni, da je v savski ožini velika nevarnost skalnih plazov in da bodo neprimerni zaradi številnih hudournikov, vendar so proti tem pomislekom odločili drugi razlogi v korist izbrane variante.

V Savski dolini je bilo pomembno brodarstvo. Da bi bila plovba varnejša in mogoča tudi pri nizkem stanju vode, so regulirali savsko korito in trebili skale, ki so ovirale plovbo. Najtežje je bilo delo v 30 km dolgi ožini med Litijo in Radečami. Tu si je poznejši baron Jurij Vega kot mlad inženir pridobil znatne zasluge. Regulacija savskega korita je bila težavna in je stala mnogo denarja.

Od Zidanega Mostu teče proga na levem bregu Save, šele na litij-skem mostu Poga-

nek preide na desni breg. Prvotni načrt je bil zgraditi progo na vsem poteku na desni strani. Najbrž je bil eden od vzrokov v tem, da med graditvijo proge ne bi motili življenja nega brodarjenja. Če bi tekla ob desnem bregu, bi bila neuporabna vlačilna steza, po kateri so z volovsko in konjsko vprego vlekli natovorjene čolne proti toku. Verjetno je bilo za tako odločitev odločilno še to, da bi morala graditi železnico po vsem soteski dovozne ceste na postajah v Hrastniku, Trbovljah, Zagorju in Savi precej dragimi mostovi.

Podatke o tem, kako je Litija doživela prihod prvega vlak-a, je težko dobiti. Zato naj pri tem pomagajo podatki, da je prva lokomotiva prispela na ljubljanski kolodvor 18. avgusta 1849. Železnico so v Ljubljani slovesno odprli 16. septembra 1849. Sklepamo lahko, da je Litija obe vrsti pomembnih dogodkov doživela nekaj pred tem.

V knjigi Malerische Ansichten Zum Andenken an die Eröffnung der Bahnstrecke von Cilli bis Laibach so kratki zapisi o postajah ob tej progi. O litij-ski so takrat zapisali: »Večji pomen ima srednja železniška postaja Litija, ki leži ob obljudeni dolini sedem in pol milj ob Cilliji, nasproti desnemu bregu Save ležečemu, enako imenovanemu kraju. Ker se v bližini priključuje cesta od Neustadla, obstaja povezava tudi do St. Oswald, kakor tudi s pošto in komercialno cesto. Zato je zraven tudi razširjeno sprejemno poslopje, kakor tudi nekoliko večjih skladišč. Proizvodne naprave (obratovalnice) so orientirane v naprave za kurišča dveh strojev, vagonov za vodo in premog (tenderjev), majhne delavnice in nekaj službenih stanovanj.«

Sedaj je železniška postaja v Litiji pomembna zaradi velikega prometa, ki odločilno vpliva na življenje in delo Litijanov. Mnogo se jih vozi v šolo v Ljubljano, nekaj tudi v Zasavje. Na delo pa se vozi vlakom tudi veliko število delavcev.

Dnevno, v 24. urah, prevozi postajo v Litiji povprečno 200 vlakov. Približno polovica je potniških. Potnikov je od 2 do 3000 dnevno, kar uvršča litij-sko postajo v potniškem prometu na peto mesto v Sloveniji. Šef postaje je od 1986. leta dalje Marjan Weilligoni. Za promet na postajah Litija in Sava skrbi še 20 delavcev, od tega 10 prometnikov.

Za vzdrževanje proge je odgovorna Sekcija za vzdrževanje prog – Nadzorništvo proge Litija, kjer je zaposlenih 60 delavcev. To delo vodi strogovovzdrževalni tehnik Stan- ne Jerebič.

I. G.

OD NARODNE PESMI DO OPERETE IN OPERE

V počastitev letošnjega kulturnega praznika so za učence Osnovne šole Litija poleg drugih dejavnosti organizirali tudi glasbeno prireditev Od narodne pesmi do operete in opere.

V torek, 4. februarja, se je v dvorani na Stavbah zvrstilo okrog 700 učencev, ki so z zanimanjem prisluhnili besedi povezovalca Jožeta Logarja, predvsem pa obema pevcema: Sonji Hočevarjevi in Rajku Koritniku. Ob spremljavi pianista Davorja Žitnika in vezni besedi Jožeta Logarja sta predstavila tri zaokrožene sklope: narodno pesem, opereto in opero.

Mladi poslušalci, ki jim je sicer veliko bližja moderna glasba, so prireditev lepo sprejeli, še zlasti narodno Oženil bi se v izvedbi Rajka Koritnika in napitnico iz Verdijeve Traviate v duetu Sonje Hočevarjeve in Rajka Koritnika, ki je zaključila lepo zamišljeno, oblikovano in izvedeno predstavo.

Večini poslušalcev je bilo to prvo živo srečanje s takšno glasbo, prav gotovo pa ne zadnje.

Umetniki so z istim programom nekaj tednov pred tem prav tako uspešno gostovali tudi na šmarski šoli.

M. B.

NOV NAČIN PRIDOBIVANJA ZNANJA

NIVOJSKI POUK

Na osnovni šoli Litija smo pred tremi leti začeli uvajati nivojski pouk v 7. in 8. razred. Letošnje leto pa smo v okviru Zavoda za šolstvo republike Slovenije skupaj s še osmimi šolami v Sloveniji vključeni v projekt nivojskega pouka.

V šolah, ki so v projektu, se izvaja nivojski pouk pri enem ali več predmetih, odvisno pač od modela na posamezni šoli.

Najpogostejše se izvaja ta pouk pri slovenskem jeziku, matematiki, kemiji, fiziki in angleškem jeziku, na vsaki izmed teh devetih šol v različni kombinaciji. Večina teh šol ima z urnikom urejen nivojski pouk tako, da lahko učenci določen dan ali dneve v tednu utrjujejo ali osvajajo nova znanja na dveh ali treh nivojih. V ta namen so razdeljeni v dve ali tri nivojske skupine, kjer je učni tempo primernejši. Ob osnovnem istem programu dobivajo učenci A skupine dodatne, zahtevnejše naloge (podobno kot pri dodatnem pouku), učenci C skupine pa le temeljna znanja, ob katerih se lahko dalj časa držijo (dopolnilni pouk

skoraj ni potreben). V B skupini pa poteka program podobno kot v klasičnem razredu.

S takšno organizacijo pouka v večji meri in enakomernije zaposlimo vse učence, to pa vodi k uspehu, otrokov uspeh pa je njegova največja motivacija za nadaljnje delo.

Učenci so pri razporejanju v nivojske skupine sami aktivno sodelovali. Vseskozi jih učitelji spodbujajo k menjavanju nivojskih skupin, zlasti ko dosežejo določeno znanje, oziroma, ko jim je potrebna dodatna pomoč.

Učitelji, ki so nosilci te oblike pouka, se v okviru Zavoda Republike Slovenije za šolstvo aktivno izobražujejo za to nalogo. Vsak učitelj mora za svoje predmetno področje sproti pripravljati gradivo, udeležuje pa se tudi sestankov in učnih nastopov, ter se veskozi strokovno izpopolnjuje. Vse to zahteva od njega študijski pristop, kar mu vzame veliko časa, vendar je cilj »vsakemu otroku dati največ«, svetlejši od vloženega truda.

E. K.

Umetniki Davorin Žitnik, Rajko Koritnik, Sonja Hočevarjeva in Jože Logar na odru v šmarskem kulturnem domu (od leve proti desni). (Foto: Janez Kobal)

POMAGAJ MI, KO TE POTREBUJEM

Otroci, ki imajo težave z vedenjem, povzročajo veliko skrbi tako staršem, šoli, okolici in vrstnikom. Dejstvo pa je, da vedenjske motnje vedno izhajajo iz čustvenih težav, ki jih otrok v sebi nosi že dalj časa. Te čustvene težave pa nas ne vznemirjajo tako, saj ostajajo v »družinskem krogu« in ponavadi si mislimo, da bodo že prešle.

Manjše čustvene probleme ter občasne motnje ima vsak otrok, kadar pa se te težave skoncentrirajo in so pogoste, pa lahko sklepamo, da je z otrokom nekaj narobe in mu moramo pomagati. Čustvene težave pri otrocih se kažejo v nemirnosti, nasilnosti, jokavosti, veliki zaskrbljenosti, napetosti, nervozu, glavobolih, močenju postelje, grizenju nohtov, zatikajočem in slabše razvitem govoru, ljubosumnosti, preobčutljivosti, pasivnosti, neprestanem govorjenju, smehu brez razloga in še nešteti drugih znakih, ki se prepogosto in močno pojavljajo.

Vzroki za te motnje lahko izvirajo iz otroka samega ali iz družine, pa tudi iz neuspeha v šoli.

Starše resnično začne skrbeti šele takrat, ko se pojavijo najrazličnejši vedenjski odkloni, kot so izostajanje od pouka, težave v disciplini v šoli, uničevanje lastnine, laganje, goljufanje, kraje in druge stvari, s katerimi otrok škodi sebi, ugledu svoje družine in svoji neposredni okolici. Sproži se vsesplošni alarm doma in v šoli.

Otroku navadno skušamo na vsak način dopovedati, da se to ne sme, prej, ko pa nas je on potreboval zaradi SEBE in SVOJIH NOTRANJNJIH problemov, mu nismo pomagali. Sedaj se bo on uprl nam! S svojim negativnim vedenjem je pritegnil pozornost in sedaj se vsi z njim ukvarjajo. Dosegel je zunanji cilj; trenutno je zadovoljen.

Zelo pomembna je torej naša pomoč takrat, ko je otrok zašel v težave v sebi samem. Pogovorimo se z njim, ga poslušajmo, skušajmo odkriti, kaj ga »boli« in mu pomagajmo. Odkrijmo njegove skrbi, potolažimo ga in rešimo probleme. Če mu ne znamo pomagati pravočasno, poiščimo strokovno pomoč.

Če ne bomo naredili nič, smo lahko pripravljeni, da bo prišlo do vedenjskih odklonov, s katerimi pa se bomo morali spopasti. Otrok si bo nabral toliko negativnih izkušenj, da bo potrebno mnogo truda, potrpežljivosti in časa, da bo sedaj res verjel, da smo z njim, da delamo zanj, v njegovo dobro. Ob vseh drugih težavah, hitenju in delu moramo najti vsak dan čas za otroka. Poslušajmo ga in mu na vse načine pokažimo, kako radi ga imamo.

Ob vsem, kar bomo za svojega otroka naredili, se bosta zmanjšala možnost in tudi naš strah, da bi njegova življenjska pot krenila v napadno smer.

SPEC. PED. MARJETA MLAKAR-AGREŽ

SKUPNI TRUD — VIDNI REZULTATI

Mesec december — mesec praznikov in mesec slovesa od starega, v pričakovanju novega, srečnega, zdravega in uspešnega leta.

Za učence na enoti s prilagojenim programom pa mesec poln proizvodnega dela in presenečenj. Tudi letos smo pred prazniki pridno delali novoletne ikebane, venčke, okrasne stenske vejice in vizitke ter jih prodajali.

V tem šolskem letu v učnovzgojnem načrtu sicer nimamo planirane šole v naravi, vendar denarna sredstva že zbiramo, če hočemo uspeli v naslednjem letu.

Z delom smo pričeli že v začetku decembra in vse dneve pridno delali. Skoraj vsak dan smo delovni čas skupaj z nekaterimi učenici podaljšali do 14. ure. Naš trud ni bil zaman. Prislužili smo si 12.000 SLT.

Občani naše delo že dobro poznajo, nas razumejo in nam pomagajo na ta način, da kupijo naše izdelke.

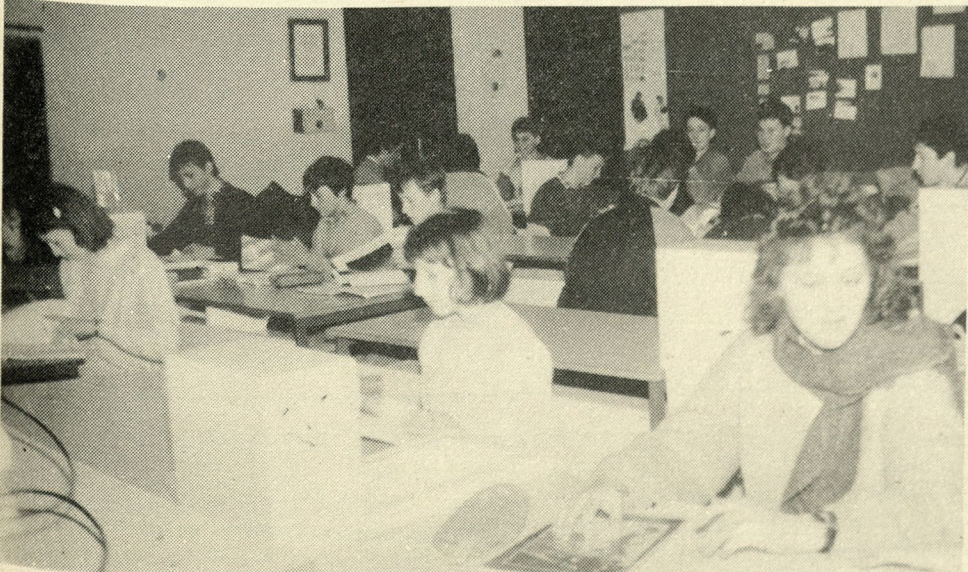
Pomagajo nam tudi v akcijah zbiranja starega papirja, saj smo

ga v tem šolskem letu zbrali že 3.500 kg, kar je skoraj 100 kg na učenca. Vsem občanom, ki nas razumejo in pomagajo, želimo srečno, zdravo in uspešno novo leto.

Na enoti pa smo poskrbeli tudi za prijeten in prisrčen zaključek starega leta. Pri gospodinjstvem pouku smo napekli različne vrste peciva.

Učenci so se med seboj obdarovali. Po tretji uri pouka smo se vsi zbrali v enem razredu. Šolske mizice so bile postavljene v vrsto in prekrile z belimi prtji ter polne peciva. Zatemnili smo okna, prižgali sveče in z glasbo popestrili praznično vzdušje. Iskrice v otroških očeh so osrečile tudi učiteljice. Po pojedini smo imeli še ples. Razšli smo se prijetno razpoloženi z željami, da se zdravi in veseli srečamo po praznikih z novimi močmi za nadaljnje delo.

NELI ŠKRBEČ,
pedagoški vodja enote

Učenci 7. razreda pri nivojskem pouku. (Foto: K. Šušteršič)

MOŽNOSTI, KI JIH NUDI ČEBELARSTVO

Čebelarstvo je lahko konjiček ali gospodarska dejavnost, odvisno od potrebe ali želje, ki jo ima čebelar. Čebel ne moremo označiti za domače živali, saj ne morejo preživeti, če jim odvzamemo svobodo leta in se tudi ne razlikujejo od divjih čebel. Človek jim s panjem le nudi bolj ali manj njim in svojemu delu z njimi prilagojen dom, v katerem jim odvzema del pridelka, v zameno pa skrbi za njihovo preživetje, ki je zaradi njegovih posegov vanje nujno.

V urejenih gospodarskih razmerah in blagostanju se predvsem mestni in izobraženi ljudje ukvarjajo s čebelarstvom največ zaradi zaposlitve prostega časa in sprostitve svojih neizkoriščenih ustvarjalnih potencialov. Zato so čebele nadvse primerne, kajti čebelar dobi ob delu z njimi zaradi pogostih pikov spoštljiv in pretanjen odnos, z njimi lahko v nedogled eksperimentira in vedno znova ugotovi, da jim ni prišel do dna. Sploh bi težko našli žival, s katero bi lahko toliko eksperimentirali in ugotavljali, kaj je pri njej možno in kaj ni.

Danes pa je čebelarstvo pri nas kot konjiček drugotnega pomena, ker nas vse bolj pesti revščina. Vse več je ljudi, ki jim je plača prekratka, drugi se boje še za to službo, vsi pa vse bolj iščemo možnosti, kje zaslužiti še kak tolar. To možnost nam lahko nudi čebelarstvo kot dopolnilna ali glavna gospodarska dejavnost tudi v naši občini. V Litiji smo štirje poklicni čebelarji, polpoklicnih, ki jim čebele prinašajo do polovice dohodka, pa še enkrat toliko. Za čebelarstvo imajo najboljše možnosti kmetje in mizarji, ki si najlažje pomagajo pri izdelavi panjev in tisti, ki imajo doma dobro lokacijo za stojišče oziroma čebelnjak. Ni pa nepremostljiv problem, ukvarjati se s čebelarstvom Litijanu ali celo Ljubljancu, ki razen stanovanja

v bloku nima nič, saj čebelnjak oz. panje lahko postavi kjerkoli in se tja vozi, saj ima skoraj vsak na deželi kakega znanca ali sorodnika, ki mu za majhno odškodnino odstopi za stojišče primerno zemljišče.

Čebelja pasišča so pri nas slabo izkoriščena, promet z medom se kljub slabim časom ne bo veliko zmanjšal, znižala se bo le njegova cena, poraba drugih čebeljih pridelkov pa se kljub vsemu povečuje.

Vlaganja v čebelarstvo, tudi začetna, so razmeroma majhna, tako da je največji problem premalo znanja in izkušenj, nepoznavanje smeri razvoja čebelarstva in neorganizirana specialistična svetovalna služba. Za človeka, ki se odloča za čebelarjenje, je pomembno naslednje: Prevažanje na paše, posebno v druge republike, bo za naprej verjetno odpadlo. Ostalo bo le še prevažanje čebel na lokalne paše, za kar prevozniki čebelnjaki niso nujni. Lov velikih prevažalcev za dobrimi stojišči, ki jih je dovolj, le najti jih je težko, se je že pričel. Pri stojiščnem čebelarstvu bodo prišli bolj do izraza prostorni nakladni panji, ob katerih imamo pri oskrbi manj dela in neprimerno več možnosti, lažje jih sami izdelamo, predvsem pa lahko v njih pridelamo tudi nad 100 % več medu kot v AŽ panjih. Tudi pri AŽ panjih, ki jih je v Sloveniji še vedno nad 90 %, gre razvoj v smer povečanja prostornine, predvsem z zakladi, s pomočjo katere lahko pridelamo 50 do 100 % več medu.

Nakladne panje tudi lažje razmeščamo na poizkusna in stalna stojišča in brez večjih težav prevažamo v enega na drugega, saj razmeroma drag čebelnjak zanje ni potreben.

In kakšna so pasišča v naši občini? Povsem povprečna. V južnih

predelih občine so predvsem stalne cvetlične paše, na vzhodnem in severnem predelu pomešane z lipovo, zahodno od Litije imamo bogata in znana kostanjeva pasišča, nekaj je pa tudi nestalnih smrekovih in hojevih paš. Dolina reke Save je za lokacije stojišč čebelnjakov najslabša, ponekod celo neprimerna, saj megla povzroča previsoko vlago in s tem večjo možnost bolezni, krajša nabirni čas čebel, predvsem pa slabša pogoje medenja. Okolica Litije, Šmartna, Kresniškega Vrha, Vač, Štangarskih Poljan, Vintarjevca, Moravske gore in poljskih dolin pa je prenaseljena s čebelami. Povsod drugje je v glavnem še dovolj neizkoriščenih lokacij.

Neprimerne so lokacije v ozkih dolinah, na vetrovnih slemenih hribov in na osojnih severnih pobočjih, najboljše so pa pri sojne zatišne lege pod vznožji nizkih gričev, kjer je toplo, kjer mrzli vetrovi in visoki hribi ne otežujejo leta čebelam. Primerne lege za stojišča panjev sem določil po priporočanju drugih čebelarjev, po lastnih izkušnjah, zadnje čase pa tudi s pomočjo globinske intuicije.

Kako pomembno za uspeh čebelarjenja je dobro pasišče, primerno število čebeljih družin na njem in izbira panjskega sistema, bom ponazoril s podatki iz strokovne literature in z lastnimi izkušnjami:

Najboljša stojišča v občini zmorejo dati ob idealnih tehnoloških pogojih (le dvajset družin na stojišču, primeren panj, dovolj razvita družina ob pogoju, da ta ne sede na roj) do 60 kg medu na leto (desetletno povprečje), če čebelarimo v LR panjih, medtem ko dajo najslabša stojišča (ta so ob reki Savi okoli Litije in Kresnic) le okrog 10 kg. Težava pri dobrih stojiščih je le v tem, da so v glavnem v odročnih krajih in da so za take

donose potrebne večletne izkušnje ali stalna strokovna pomoč. Glede števila panjev pa velja naslednje: če je na nekem stojišču ena sama družina in ta prinese 20 kg medu, bo v istih pogojih 20 družin prineslo 15 kg oz. skupaj 300 kg, 60 družin 6 kg oz. skupaj 360 kg, 100 družin pa le 3 kg ali skupaj 300 kg, ostalo bodo porabile za svoj obstoj! Zato je smotno imeti na enem stojišču le okrog 20 nakladnih ali 25 do 30 AŽ panjev.

Kako je pa z vrsto panjev? V enakih pogojih bo kranjč prinesel 13 kg medu, AŽ panj 23 kg, AŽ panj z zakladi 43 kg, LR panj 56 kg, farrarjev panj 64 kg, dvo-matični farrarjev panj pa 93 kg!

Torej je še kako pomembno, katero vrsto panja bomo izbrali in koliko družin bomo imeli na enem mestu! Med posameznimi stojišči oz. večjimi čebeljnaki pa naj bo vsaj dva kilometra zračne razdalje!

Tisti, ki že imajo AŽ panje, bodo te lahko izboljšali z zakladi, drugim bi pa priporočal LR ali farrarjev nakladni panj.

Janez Firm

RAZPIS

MLADI IN KMETIJSTVO

Vsi mladi na podeželju:

Zveza Slovenske kmečke mladine bo tudi letos organizirala 7. občinsko tekmovanje »Mladi in kmetijstvo«, ki bo predvidoma 28. 3. 1992 na Dola pri Litiji.

Tekmovanje bo vsebovalo 6 vprašanj za vsako ekipo. Ekipe štejejo po tri člane z največ srdnješol-sko izobrazbo.

Za letos so predvidene naslednje teme:

1. Zadrugištvo
2. Računalništvo na kmetijah
3. Biološko kmetovanje

Za udeležbo ekip na tekmovanju je čas prijave s popolnim naslovom tekmovalcev do 8. 3. 1992 na sedežu ZSKM (KZ Litija, Valvazorjev trg 3) ob sredah od 8. do 10. in od 14. do 16. ure ali po telefonu 881-322 ali na naslov Metka Habjan, tel.: 877-155.

Gradivo iz omenjenih tem boste dobili na sedežu ZSKM (KZ Litija).

Pričakujemo vaše sodelovanje!

Odbor Zveze Slovenske kmečke mladine Litija

Litijska knjižnica je v okviru akcije Mesec knjižnice v Šmartnem organizirala 11. februarja v Šmarški dvorani literarni večer, ki je privabil okoli 100 Šmarčanov in okoličanov. Pisatelj Ivan Sivec je na njem predstavil svojo najnovejšo knjigo o Petru Pavlu Glavarju z naslovom IN VEČNO BODO CVETELE LIPE, ki je izšla v letošnji redni zbirki Mohorjeve družbe. Večer so popestrili še dramski igralec Andrej Kurent z Glavarjevimi pridigami, Miha Dovžan s svojimi citrmi in Matija Remše, ki je predstavil delo najstarejše slovenske založbe – Mohorjeve družbe. (Foto: K. Š.)

PLANINSKI KOTIČEK

POGOVOR Z ANO MOHAR-ČAČO

Za delo na področju planinstva in športa je Ana MOHAR prejela najvišje priznanje občine Litija. Tudi to je bil razlog za ta pogovor.

Ana, poznamo te predvsem kot neutrudno mentorico mladinskega odseka PD Litija in planinsko vodnico. Kakšne načrte imaš za letošnje leto?

Že 14. marca se bomo udeležili zimskega vzpona na Snežnik. Na pomlad bomo obiskovali zasavsko hribovje, v sezoni pa bomo organizirali tudi več dvodnevni izletov v visokogorje za osnovnošolce in srednješolce.

Tako kot vsako leto bo tudi letos največ dela s planinskim taborom. Že lani smo se odločili, da bomo taborili na Jezer-skem. Izkušnje pa so me prepričale, da je najbolje, če razpišemo dve izmeni, saj je lani

v eni izmeni bilo že kar preveč ljudi. Že prihodnje dni bom morala začeti s pripravami, saj je za to, da štirinajstrednevno bivanje v naravi poteka brez težav, potrebno veliko trdega dela.

V kratkem bom tudi začela pripravljati ekipo za republiško tekmovanje Mladina in gore. Tudi letos se bomo udeležili srečanja zasavske mladine. Le da bomo imeli tokrat manj skrbi, kot pa lani, ko smo bili mi organizatorji, zelo uspelega srečanja na Jančah.

Kaj pa tvoji osebni planinski načrti?

Zaradi takšnega angažiranja z mladino in podpredsedniškim posli, skorajda ne utegnem hoditi v hribe le za svoj užitek. Kljub temu, pa bi se rada letos povzpela z italijanske strani na Kanin, Svinjak, dokončala koroško transverzalo. Veselijo pa me tudi ture po brezpotjih, tako načrtujem obisk martuljskih vrhov.

Aktivna si tudi v društvenem življenju?

Nisem sicer ljubitelj sej, vendar se je o stvareh potrebno dogovoriti. Sem podpredsednica društva, hodim na seje ZTKO. Veliko časa, pa mi vzame tudi delovanje in izpopolnjevanje v okviru Mladinske komisije Planinske zveze Slovenije.

Vzgojila si kar lepo število litijskih planincev. Kakšni so rezultati?

Skozi planinske tabore, planinske šole in druge oblike je v resnici šlo veliko mladih. Opažam, da smo tistim, ki so začeli v hribe hoditi z nami, uspeli privzgojiti pravilen način hoje, opreme in ravnanja z odpadki. Zlasti pa jim ostane občutek za planinstvo kot družabno dejavnost. Številni mladi, ki so začeli s planinskim krožkom v osnovni šoli, si kasneje poiščejo druge konjičke, ko pa odrastejo jih znova srečujem na planinskih poteh.

Zlasti pa me veseli, da je že kar nekaj mojih današnjih pomočnikov pri izvedbi taborov (npr. Roman Ponebšek, Bojan Kozlevčar, Rok Mlakar) začelo s hojo v hribe na taboru ali v planinskem krožku. Najbolj pa sem bila vesela, da so moji mladi planinci za nagrado za uspešno dejavnost naše Mladinske komisije bili nagrajeni z brezplačno udeležbo na mednarodnih taborih v Nemčiji, Avstriji pa tudi pri nas.

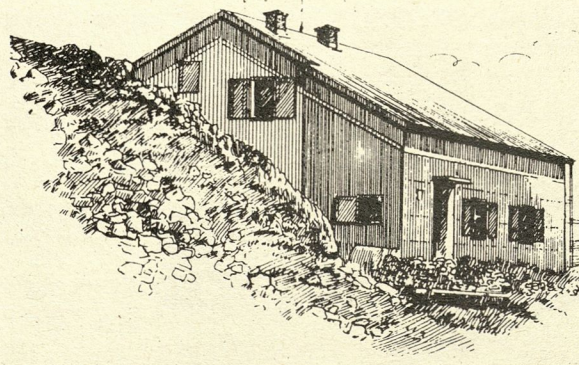
Čači v imenu bralcev Glasila občanov čestitam za občinsko priznanje in tudi za zlati znak mladinskega vodnika, ki ji ga je podelila PZS. Želim ji še veliko prijetnih trenutkov v hriboh.

Borut VUKOVIČ

VABILO

Mladinska komisija PD Litija organizira avtobusni izlet na 18. zimski pohod na Snežnik (1796 m), v soboto, 14. marca 1992

ZAVETIŠČE NA VELIKEM SNEŽNIKU (1796 m)
PD Snežnik Ilirska Bistrica

Avtobus bo odpeljal izpred Centromerkurja ob 5. uri, vrnitev bo v večernih urah.

Hoje je v obe smeri za štiri ure.

Udeleženci naj imajo zimsko opremo (gamaše, palice).

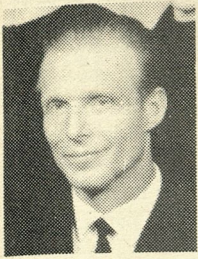
Vabimo tudi starejše planince, da se nam priključijo.

Prijave sprejema Ana MOHAR, na telefon 881-350 (zvečer).

Ana Mohar

*Bolečina je k joku nabrana
in včasih privre na oči.
Od nje nas kot živa rana
duša skeli.*
(N. Grafenaver)

ZAHVALA

ob boleči izgubi brata in strica

**ANTONA
POVŠETA**
iz Zagozda št. 9

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in Osnovni šoli Dole in Gabrovka za darovano cvetje in počastitev njegovega spomina. Posebna zahvala velja sosedu Mirku Vrtačniku za vso pomoč in govor, Godčevim iz Litije, moškemu pevskega zboru iz Polšnika za zapete žalostinke in g. župniku za pogrebni obred. Hvala tudi Miri Resnik in Domu Tisje za vso skrb.

Vsi, ki smo ga imeli radi!

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in spraševala, kje si ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.*

ZAHVALA

Prenehalo je biti srce naše drage žene, mame, babice in sestre

**DRAGICE
VIDIC**
iz Zglavnice

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo govorniku za besede slovesa ob grobu, pevcem za zapete žalostinke in duhovniku za opravljen obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Zdravko, sin Boris z družino, sestra Barbka z družino in drugo sorodstvo

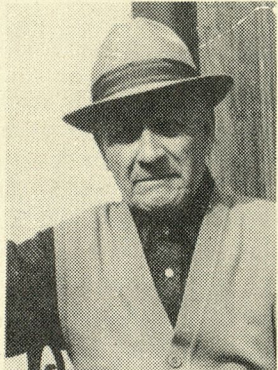
IN MEMORIAM

RAFAEL SINIGOJ

(* MCMIV - MCMXCII)

Njemu je bilo takrat že mnogo, meni malo in nekako mu ni uspelo – kaj šele po vrsti – naštetih vseh svojih sestr in bratov. Tolkli smo revščino, je rekel. Z dvanajstimi je ostal sirota in vojna ujma jih je, iz takrat Dornberga, zanesla v Mokronog in njega še dalje v Ljutomer do strica Ignaca, ki je bil šele na noge postavljaj malo usnjarno. Dom ni bil topel; pastiril je in hlapčeval. Naglašal je vedno po svoje in za tiste čase dejal: »Gárali smo.« V uk usnjarske obrti ga je stric vzel osemnajstega leta in dvajset drugega je postal pomočnik. Bila pa je takrat lepa navada, uveljavljena še unter k.u.k. Regierung, da je šel izučeni za čas k drugemu mojstru, tako tudi on v Gradec. Do leta tridesetprvega je bil pomočnik in nato delovodja v Ljutomeru. V odpustnico mu je gospodar na koncu zapisal: »Imenovani je bil celi čas priden, pošten, zanesljiv ter je svoje delo vedno redno opravljal, tako, da ga vsakemu najtopleje priporočam. Izstopa iz mojega obrata na svojo lastno željo ter je popolnoma izplačan in zdrav odpuščen.«

Istega leta, za svečnico (vsaka svečnica je bila za njega kot osebni praznik, ko je šel, kot bi rekli, na svoje), je prišel v Šmartno k tovarnarju Francetu in kasneje Pavlu Knafliču. Pri tej hiši je užival popolno zaupanje kot človek in kot gerber. Fra-Kna pódplat (spet njegov akcent), ki je bil tudi njegov, je vedno našel dobrega kupca, tudi

preko meje. Prišla je nova vojna, negotovost in še skrb za družino zraven. Z dnje vojne dneve sta s fabrikantom za las utekla beli krogli, ki sta krupone »lifralla« rdečim v hosto.

Prišla je tako imenovana svoboda in usoda se je z njim vseskozi po malem poigravala. Kar nekako odveč jim je bil s svojo držo: prvi v fabriko, zadnji iz nje, vmes pa delo, red, kakovost, doslednost, natančnost... popoldan pa spet obhod po obratu – včasih tudi z deco (male oči so zrlle v globoke jame in v umazane preznjene može, žen in fante). Takšen je bil in to ga je krasilo.

Bil je tudi mož in oče dveh in dvema. Trd, neizpros, pa hkrati mil in dober. Veliko ni govoril – še manj o sebi – raje delal in misel je ohranil čisto v starost.

Ata, bodi in ostani z Bogom.

filius

Šmartin, belega prosinca – pred svečnico.

ZAHVALA

Ob izgubi očeta, starega očeta, brata in tasta

**IGNACA
DOLŠKA**
z Leskovic

se lepo zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam priskočili na pomoč, darovali cvetje in ga v velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Zahvaljujemo se tudi župniku, g. Franciju Kaduncu za lepo opravljen obred, javorskim cerkvenim pevcem in mladinskemu cerkvenemu zboru iz Šmartna ter g. Martini Kamnenovič za obiske na domu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame in stare mame

**IVANKE
POTISEK**
iz Male Kostrevice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje, sveče, izrečeno sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala pevcem, župniku za lepo opravljen obred in Albinu Jensenški za poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

*Usodi nisi sam gospod,
pospravi vse, pripravi se:
ne veš, kdaj treba bo na pot.
(O. Župančič)*

ZAHVALA

Ob izgubi moža in očeta

**JANEZA
POGRAJCA**
z Dol pri Litiji 23

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, posebno g. Milici Vertot, g. Mirku Vrtačniku za vso pomoč in govor, sodelavcem Osnovne šole Gabrovka in Dole, Petrolu Celje in g. župniku za pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nama.

Žalujoča: žena Ema in sin Dejan

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

**ANTONA
MOHARJA**
iz Kresniškega Vrha

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom za nudeno pomoč v težkih trenutkih. Hvala tudi g. Stanetu Pepelnaku za poslovilne besede, pevcem za žalostinke in g. župniku za opravljen cerkveni obred.

Žalujoči: žena Tina ter hči Nada

TRGOVINA GAJ

Podkraj 2, LITIJA
Tel.: 881-276

NOVO V TRGOVINI GAJ:

**TOMOS –
REZERVNI DELI
ZA MOPEDE**

Ostala ponudba:

- orodje za vrt, semena in zaščitna sredstva
- hrana in oprema za male živali
- krmila za kokoši nesnice
- velika izbira hrane in sredstev za pripravo akvarijske vode (za ribe in vodne želve)
- verige in meči za motorne žage

Nov delovni čas: ob delavnikih od 8. do 19. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure

ZA OBISK SE PRIPOROČAMO!

*O ti kruta smrt nemila,
kako oster je tvoj meč,
solza bo tvoj grob rosila,
ko te ni med nami več.*

ZAHVALA

Po dolgi in hudi bolezni nas je v 83. letu zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in praded

**FRANC
ZAGORC**
Ravne pri Polšniku

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter dobrim sosedom, ki so nam na kakršenkoli način pomagali, nam izrekli sožalje, mu darovali cvetje, sveče in za svete maše ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se MPZ Polšnik in g. župniku za obred. Posebna zahvala Lenki in Vidi Zagorc, družinama Vodenik in Kralj ter Berti Kotar.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Mojemu predragemu sinku

*Nikoli ne boš vedel,
kako smo trpeli s teboj,
nikoli ne boš vedel,
kako srce joče za teboj.*

17. februarja 1992 sta minili dve žalostni in boleči leti, odkar nas je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustil naš ljubi sinko, bratranec, nečak in vnuček

**VILI
CERAR**
iz Litije

Neizmerno te pogrešamo, vse je tako pusto in prazno brez tebe. Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Njegova mamica ter vsi ostali sorodniki

*Ljubila si zemljo,
ljubila si dom,
zdaj pa brez tebe
prazen je dom!*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

**ANE
VOJE**
s Save

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala zdravstvenemu in strežnemu osebju Doma Tisje, g. župniku za lepo opravljen obred, pogrebem, sosedom za darovano cvetje in maše ter pevcem KUD Polšnik za lepo zapete pesmi.

Se enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: njeni otroci z družinami

DEŽURSTVA TRGOVIN

LITIJA

Sobota: trgovine so odprte do 18. ure po naslednjem razporedu:

- peto soboto v februarju in tretjo soboto v marcu: Centromerur – Valvasorjev trg;
- prvo in četrto soboto v marcu: Kmetijska zadruha – Valvasorjev trg in Mercator – Rozmanov trg;
- drugo soboto v marcu: Emona – Valvasorjev trg in Mercator – pri banki.

Trgovina Mercator na Graški Dobravi je zaradi preurejanja še vedno zaprta.

Odpiralni čas ostalih trgovin v Litiji in Šmartnem se ob sobotah in nedeljah ni spremenil.

mali OGLASI

Prodaj 2 ha pretežno bukovega gozda v bližini Velike Gobe. Ponudbe pod šifro »Gozd«.

Dvosobno družbeno stanovanje s centralno kurjavo v Jevnici TAKOJ zamenjam za podobno ali manjše kjerkoli v Litiji. Naslov v uredništvu Glasila občanov.

Poceni prodaj etažno centralno peč TVT 17 Termik, rabljeno samo štiri mesece.

Jakob Burkelc, Moravče 97, 61274 Gabrovka.

6-tedenske rjave in grahaste jarkice ter bele piščance bomo prodajali od 7. 3. 1992 dalje.

PREVOLŠEK – Čatež, telefon: 068/48-366

Zemljišče, primerno za sadovnjak, postavitev čebelnjaka ipd., cca. 1000 m² v Sv. Večeru nad Podrojam prodaj Tel. 881-660.

EKOLOŠKI TEST

ALI ŽIVITE EKOLOŠKO?

Varstvo naravnega okolja je postalo aktualno po vsem svetu. Človekovi posegi v naravno okolje so marsikje že tako načeli prvotno okolje, da so življenjski pogoji živih bitij že kar usodno ogroženi. Posledice človekovega nespametnega poseganja v prostor so ponekod že nepopravljive, zato so se v mnogih, zlasti naprednih državah, nadvse resno lotili ohranjanja naravnega okolja. Pri tem je seveda odločilnega pomena vsakodnevni način življenja ljudi in njihov celovit odnos do okolja.

In kako je pri nas? Ta kratek test Vam bo dal odgovor na vprašanje, če je način Vašega življenja okolju prijazen. Pri vsakem vprašanju obkrožite en odgovor, na koncu pa Vam bo seštevek točk, ki jih dobite, povedal, če živite ekološko.

1. Perilo, ki ga nosim, je:	Točk:
a) vedno opramo s pralnimi praški brez fosfatov	5
b) včasih je oprano s pralnimi praški brez fosfatov	3
c) vedno je oprano s praški, ki imajo fosfate	1
2. Avto perem:	
a) na dvorišču	1
b) v enem izmed potokov	0
c) v avtopralnici	3
3. Olje v avtomobilu menjam in z njim ravnam takole:	
a) menjam ga sam, odpadno olje zlijem v potok, kanalizacijo ali kam drugam	0
b) menjam ga na bencinski črpalki	5
c) menjam ga sam, odpadno olje oddam Petro-lu ali drugemu podjetju za nadaljnjo uporabo in ravnanje	3
4. Medtem, ko umivam zobe, ravnam s toplo vodo takole:	
a) pustim jo teči	1
b) zaprem jo, jo spet odprem, ko si izmijem usta	3
5. Z odpadki ravnam takole:	
a) vse zmečem v kanto, ki jo podjetje izprazni	3
b) biološke odpadke uporabim za kompost, ostale vržem v kanto	10
c) biološke odpadke uporabim za kompost, ostale odpeljem na bližnjo divjo deponijo	1
č) biološke odpadke uporabim za kompost; papir, steklo in ostale uporabne odpadke dam v posebne zabojnike ali jih prodam, vse druge odpadke pa vržem v kanto	15
d) biološke odpadke uporabim za kompost, papir, steklo in ostale uporabne odpadke dam v posebne zabojnike ali jih prodam, vse ostalo odpeljem na divjo deponijo	5

e) vse odpadke odpeljem na divjo deponijo, v gozd, potok ali Savo	0
f) zmečem jih v kanto, večje kosovne odpadke odpeljem na deponijo v Ponoviče	8
6. Kolikokrat si že odpeljal odpadke v gozd, potok ali Savo:	
a) enkrat ali dvakrat	0
b) 3- do 5-krat	0
c) večkrat	0
d) nikoli	5
7. V trgovini nakupujem takole:	
a) vse kupljeno blago mi dajo v PVC vrečke	1
b) vse kupljeno blago zložim v torbo, ki jo prinesem s seboj	3
c) nekaj dam v svojo torbo, nekaj pa v PVC vrečko, ki mi jo dajo v trgovini	2
8. Kadar je v dolini inverzija (toplotni obrat), ko je v višjih legah topleje, v nižjih pa hladno) ravnam takole:	
a) po opravih grem z avtom	1
b) po opravih grem peš	3
c) včasih se peljem z avtom, včasih grem peš	2
9. Na mopedu (motorju, avtu) imam izpušno cev:	
a) predelano, tako da bolj vleče, pa čeprav je bolj hrupen	0
b) originalno, kot je bila tovarniška izdelava	2
c) nimam izpušne cevi	0
10. Ko za hip skočim v trgovino ali drug lokal:	
a) pustim avtomobilski motor vžgan	0
b) ga ugasnem	1
c) pustim ga teči, če se na zadržim dalj kot 3 minute	0
11. Na izletu z veselo družbo:	
a) utrgam nekaj cvetic, ki niso zaščitene	1
b) sem ter tja utrgam tudi kakšno zaščiteno	0
c) ne trgam rož	3
12. Pozimi se ogrevamo s kurjenjem:	
a) drv	4
b) premoga	1
c) kurilnega olja	3
d) elektrike	2
e) plina	5
13. Na izletu zagledam kačo:	
a) brez razmišljanja jo ubijem	0
b) pustim jo na miru in grem dalje	3
c) če je strupena, jo ubijem	1
14. V grlu in ustih se mi nabere pljunek:	
a) takoj ga izpljunem, kjerkoli že sem	0
b) počakam, da najdem primerno mesto in ga izpljunem	1
c) izpljunem ga v žepni robec	2
15. V katere investicije bi morali vlagati denar:	
a) hidromelioracije, osuševanja, regulacije rek in potokov	0
b) čistilne naprave in plinovode	5
c) gozdne ceste	1
16. Za izboljšanje gospodarskega stanja bi morali:	
a) razviti vsakršno industrijo, samo da prinaša denar	0
b) razvijati samo okolju prijazno industrijo	5
c) razvijati vsakršno industrijo, ki prinaša denar, vendar s čistilnimi napravami	1
17. Za vsak poseg v prostor bi bilo potrebno:	
a) izdelati presojo vplivov na okolje	5
b) presojo vplivov na okolje izdelati samo za večje posege v prostor	3
c) presojo vplivov na okolje ni potrebno izdelati	1
18. V občini imamo precej ekološko neprijaznih tovarn:	
a) potrebno bi jih bilo zapreti	2
b) prestrukturirati proizvodnjo	5
c) opremiti s čistilnimi napravami	5
d) pustiti jih pri miru, dokler ustvarjajo dobiček	1
19. Kateri tip okolja Vam je najbolj všeč?	
a) okolje, kakršnega je ustvarila narava	5
b) okolje, ki si ga je človek uredil po svojem okusu	3
c) okolje, ki služi izključno koristim industrije	1
20. Močvirje je:	
a) neizkoriščena površina, ki ga je treba izsušiti	0
b) naravni biotop, ki ga je treba ohraniti kot naravno dediščino	5
c) očistiti dno in brežine ter ga uporabiti za rekreacijo	1

Če ste dosegli:

manj kot 25 točk: vaše življenje ni ekološko. Zaradi takih, kot ste vi, je narava zasvinjana, vode onesnažene, zrak zastrupljen in zaradi vas umira živa narava in ljudje. Temeljito spremenite svoj način življenja, zglejte se po ekološko vzgojenih ljudeh, začnite brati ekološke članke.

Od 26 do 48 točk: ekološko živite na nizki ravni. Premalo razmišljate o varovanju naravnega okolja. Vendar čisto na dnu še niste in še se lahko rešite iz takšnega načina življenja. Koristilo vam bo prebiranje ekoloških člankov, zamislite si, da bi vi imeli takšno okolje, kot ga povzročate s svojim ravnanjem doma v spalnici ali na dvorišču.

Od 49 do 74 točk: Mislite sicer, da živite ekološko, vendar se ne zavedate vseh posledic, ki nastajajo zaradi vašega včasih naravi neprijaznega ravnanja. Negativne ocene sicer nimate, da boste živeli v celoti ekološko, pa morate spremeniti še nekaj slabih navad.

Nad 75 točk: Vaše življenje je ekološko. Če bi vsi ravnali tako kot vi, bi se danes še vedno kopali v Savi in na izletu v naravo ne bi srečevali kupov odpadkov.

PREPREČUJMO POŽARE

GOSPODINJSTVA

V zadnji številki Glasila občanov sem vas seznanil z možnimi vzroki požarov na kmetijah, to nadaljevanje pa bo posvečeno našim stanovanjem in nevarnostim, ki nam v njih pretijo.

Naša stanovanja so vsempogoče: od kuhinj, igralnic, garderob, spalnic, skladišča raznega materiala do kurilnic in podobno. V teh prostorih nam na vsakem koraku pretijo nevarnosti, če naše gospodinjstve aparate in ostalo opremo uporabljamo nestrokovno ali če so ti aparati oz. oprema poškodovani. Aparati, kot so štedilniki, hladilniki, pralni stroji, bojlerji ali celo luči, so že dostikrat bili vzrok raznih nesreč in požarov.

PLIN

V STANOVANJU

Plinska jeklenka mora biti shranjena na hladnem

in zračnem mestu. Ne smemo jih hraniti v kletih, stopniških ali na mestih, kjer deluje nanje toplota.

Kako uporabljamo plin? Prostor, v katerem so plinske naprave, mora biti vedno dobro zračen. Red-

no preverjamo, če so spoji instalacij in naprav dobro tesnjeni. Preizkus tesnosti opravimo z milnico, nikakor pa ne s plamenom. Pred uporabo odprimo

ventil na jeklenki, prižgimo vžgalico in šele zatem ventil gorilnika. Po uporabi plinske naprave zaprimo ventil gorilnika in ventil na jeklenki. Posebno nevarnost predstavlja uhajanje plina v prostor, ki pomešan z zrakom, tvori eksplozijsko zmes. Če zavonjamo plin v prostoru, ne prižgimo luči, vžgalic ali predmetov, ki lahko povzročijo iskro. Zaprimo ventil na jeklenki in prostor dobro prezračimo. Plin je težji od zraka in se drži pri tleh, zato je težko zračiti posebno pritlične prostore. V kletih se plina tako ali

tako ne sme shranjevati ali uporabljati. Kaj pa uporaba plinskih peči. Te se ne smejo uporabljati v spalnih prostorih in v prostorih, kjer ni možno stalno nadzorstvo nad pečmi. Današnje peči ne ustrezajo tehničnim predpisom, ker po večini nimajo naprave za kontrolo kvalitete zraka (CO₂ v zraku), varovalna vžiga in termostata. Trije kontrolorji gorenja morajo biti vgrajeni v vsako peč, drugače se ne smejo uporabljati.

(Dalje prihodnjič)

ŠPORT IN REKREACIJA

ŠPORTNE PRIREDITVE OB PRAZNIKU KS JEVNICA

Kot vsako leto je tudi tokrat ŠD ENOTNOST iz Jevnice organizirala športne prireditve v počastitev praznika domače krajevske skupnosti.

V soboto, 25. januarja, je bil rekreacijski pohod v Zgornjo Jevnico, katerega se je udeležilo okoli trideset krajanov. Pot je potekala po jevniški dolini, mimo vodovodnega zajetja do Policovega mlina, ki edini še obratuje v jevniški krajevni skupnosti. Po ogledu mlina smo pot nadaljevali mimo Štefulove kmetije, kjer nas je čakalo okrepčilo, potem pa naprej k Balantinu na odprtje razstave slik, katere organizator je bil KUD Jevnica. Po otvoritveni slovesnosti in ogledu slik, smo se po zahodnem pobočju vrnili v dolino.

V četrtek, 30. januarja, je bilo tekmovanje v strelanju z zračno puško, na katerem je sodelovalo petdeset krajanov oz. osemnajst ekip.

Rezultati posamezno:

ženske – 1. Smrkolj Darja – 63 krogov, 2. Kukovica Ana – 42

krogov, 3. Kisovec Ana – 37 krogov;

moški – 1. Kisovec Rado – 84 krogov, 2. Koncilja Franc – 84 krogov, 3. Obolnar Lado – 79 krogov.

ekipno – 1. ekipa sosese Golišče (Obolnar Lado, Turkič Muhamed, Kokalj Tomaž – 219 krogov), 2. ekipa ŠD ENOTNOST Jevnica (Godec Jože ml., Udovič Vinko, Kisovec Rado – 216 krogov), 3. ekipa LD Kresnice (Koncilja Franc, Groznik Brane, Maršič Marjan – 205 krogov).

Zmagovalci posamezno so prejeli kolajne, prvouvrščena ekipa pokal, druga in tretja pa diplome.

Vsako leto je potekal tudi šahovski turnir med podružničnimi šolami Jevnica, Kresnice in Sava, ki pa je bil letos prestavljen na kasnejši čas zaradi polletnih počitnic.

Vsem sodelujočim se zahvaljujemo za sodelovanje, zmagovalcem pa čestitamo za uspeh. Zahvaljujemo se tudi pokrovitelju, svetu KS Jevnica, za pomoč.

GJ

PRIZNANJA – MEDALJE »ZDRAVO 1992«

Prijatelji športa in rekreacije ste prav gotovo že pogrešali novic o športnih in telesnokulturnih prireditvah za akcijo »Zdravo«. Zaradi znanih lanskoletnih razmer v Sloveniji in pomanjkanju denarja te akcije lani, žal, nismo mogli izpeljati, čeprav so naša društva večino prireditev navkljub težavam vseeno uspešno organizirala. Letos se bo treba za pridobitev medalje »Zdravo 1992« udeležiti vsaj treh izmed naslednjih sedmih športnorekreativnih prireditev množičnega značaja, ki jih prirejajo v okviru koledarja ŠZS organizatorji:

- 27. 4. 1992 – Tek na Petelinjek – ŠD Presad Gabrovka
- 17. 5. 1992 – Litijski tek – TVD Partizan Litija
- 31. 5. 1992 – Kolesarski vzpon na Geoss – TVD Partizan Litija
- 26. 6. 1992 – Juriš na Janče z gorskimi kolesi – ŠD Jevnica

- 28. 6. 1992 – Duetlon Geoss – TVD Partizan Litija
- 14. 11. 1992 – Pohod po Levstikovi poti – List in CIDM Litija
- 13. 12. 1992 – Pohod na Tisje – PD Litija

Poleg naštetih prireditev šteje lahko kot ena opravljena dejavnost tudi udeležba na državnem prvenstvu v katerikoli disciplini, ali pa tekmovanje v občinski trim tennis ligi.

Vse nadaljnje podrobne informacije in kartončke za sodelovanje dobite po pošti na naslovu:

Občinska športna zveza – ZTKO Litija, p.p. 45, 61270 Litija (Za Zdravo 92), ali pa v času uradnih ur vsako prvo sredo v mesecu med 16. in 17. uro v prostorih občinske upravne zgradbe, soba 46.

ZVEZA TELESNO-KULTURNIH ORGANIZACIJ
LITIJ

OBČINSKO PRVENSTVO V MALEM NOGOMETU

(rb) Konec januarja je bilo v športni dvorani v Litiji organizirano občinsko prvenstvo v malem nogometu. Na njem je sodelovalo 20 ekip in poleg tega še štiri veteranske ekipe (Kresnice, Hotič, Rekreativci 77 in Hip mark). V prvem krogu tekmovanja so bile ekipe razvrščene v skupine po štiri, kjer so igrali vsak z vsakim.

V prvi skupini, kjer so igrali Inženiring Šarbak, Postaja milice, Bor in Muc bazar, je bila najboljša ekipa Inženiringa Šarbak. V drugi skupini so igrali Bumerang, Ligr, Hip mark in Zajčki, v nadaljevanje se je uvrstila ekipa Bumerang. V tretji skupini so igrali Leše, El Dorado, Spodnji

Hotič in Čeznem (zmagovalci skupine so bili igralci ekipe Leše). V četrti skupini so se pomerili Bistro Lipa, Rdeči dirkači, Trgovina Savšek in Salomonov oglasnik in slednja ekipa se je uvrstila naprej. V peti skupini so bili Kava bar Dornik, Cementni izdelki Praprotnik, List-Litija 1999 in Gostilna Gabrijel. Prav tako slednja ekipa se je uvrstila v nadaljnje tekmovanje.

V skupini veteranov so bili najboljši igralci ekipe Kresnice in so prejeli po-

kal ter praktično nagrado. Veteranske ekipe so nato sestavile svojo selekcijo in se vključile v nadaljnje tekmovanje z drugimi ekipami.

In rezultati zaključnih tekem: Inženiring Šarbak – Bumerang (2:2) 6:5, Leše – Salomonov oglasnik 0:1, Gostilna Gabrijel – Selekcija veteranov (1:1) 2:4. Najboljše tri ekipe so odigrale še vse medsebojne tekme in sicer Inženiring Šarbak – Salomonov oglasnik 3:0, Salomonov oglasnik – Selekcija veteranov

7:0 in Selekcija veteranov – Inženiring Šarbak 0:3.

Končna razvrstitev letošnjega občinskega turnirja je bila naslednja: 1. Inženiring Šarbak, 2. Salomonov oglasnik, 3. Selekcija veteranov. Ekipa so prejele pokale. Za najboljšega vratarja turnirja je bil izbran Andrej Namestnik (Kresnice), igralca turnirja Tomaž Barbek (Inženiring Šarbak) in strelca Stane Pepelnak (Inženiring Šarbak). Pri organizaciji turnirja so pomagali mnoga podjetja in zasebniki.

MALI NOGOMET ZA POKAL »LIST«

(rb) Na slovenski državni praznik, 8. februarja, je bil v športni dvorani v Litiji organiziran nogometni turnir za pokal turistične agencije »LIST«, ki se ga je udeležilo 32 ekip iz Zasavja, Ljubljane, Dolenjske in Železnikov. Ob dobri organizaciji turnirja in lepem obisku gledalcev so ekipe prvi dan odigrale 24 tekem, najboljših osem ekip (Inženiring Šarbak, Pink panter Bovec, Mački Zalog, Usnjeplast, Južni veter, KMN Črna vdova in Carmen bar) se je uvrstilo v zaključno tekmovanje, ki se je izpeljalo dan kasneje, v nedeljo.

Rezultati zaključnih tekem so bili bolj ali manj pričakovani, saj so se v za-

ključni del uvrstile res najboljše ekipe (Inženiring Šarbak, Usnjeplast, Južni veter in Carmen bar). Rezultati tekem za razvrstitev od 1. do 4. mesta so bili naslednji: Inženiring Šarbak – Usnjeplast 0:3, Južni veter – Carmen bar 1:5. Tekma med ekipama Inženiring Šarbak in Usnjeplast je bila po prvem polčasu zaradi fizičnega napada prve ekipe na sodnika prekinjena, dovoljen pa jim je bil nadaljnji nastop, ker v obračunu niso sodelovali igralci. Porazeni ekipi sta odigrali tekmo za tretje mesto (Inženiring Šarbak – Južni veter 4:0), zmagovalni ekipi pa za prvo mesto Usnjeplast – Carmen bar (3:3) 6:8.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Carmen bar, 2. Usnjeplast, 3. Inženiring Šarbak in 4. Južni veter. Prve tri uvrščene ekipe so prejele pokale in denarne nagrade, četrtovrščena posebno skulpturo, ki jo je prispeval CIP iz Zg. Loga. Najboljša ekipa turnirja Carmen bar pa tudi prehodni pokal »LIST«. Za najboljšega igralca turnirja je bil izbran Darko Fele (Inženiring Šarbak), za najboljšega strelca Primož Palek in vratarja Vojko Nagode (oba Carmen bar). Vsi trije so prejeli posebne plakete. S praktičnimi nagradami za obiskovalce pa se je na turnirju predstavil tudi salon pohištva MA-ROS iz Ljubljane.

MALI NOGOMET BO ŠE V LITJI

(rb) V letu 1992 sta bila v Litiji že dva turnirja v malem nogometu, pa tudi za prihodnje se ni bati, da temu ne bi bilo tako. Že v kratkem lahko pričakujemo izredno zanimivo predstavo v malem nogometu med ekipama Nedeljskega in slovenskih politikov. O podrobnostih boste pravočasno seznanjeni.

V aprilu bo še en večji, predvsem pa zanimiv turnir, ko bodo nastopile veteranske ekipe Slovenije v malem nogometu. In informacija že za prihodnjo sezono. V športni dvorani v Litiji se bo odvijalo občinsko prvenstvo v malem nogometu za vse ekipe iz litijske občine. Da jih ni malo, je pokazal že januar-ski turnir.

ŠKORENJČEK d.o.o.

Kidričeva 7, 61270 Litija
☎ 061 882-110; 061 881-354
fax: 061/881-823

NEVENKA KONČAR

Trgovina
Podkraj 2

vam nudi za spomlad:

- lahke, mehke, usnjene salonarje
- moške mokasine
- obutev za najstnike
- visoke škornje
- športno obutev
- otroško obutev
- cikle

Ugodnost, ki vam jo nudimo, je tudi plačilo z več čeki.

Odprto: dopoldan od 9. do 12. ure
popoldan od 14.30 do 19. ure
sobota od 9. do 12. ure

Vabljeni!

Letos je bila zima še kar radodarna in je šolarjem za drugi del zimskih počitnic nasula vsaj malo snega. Tako je večina preživela proste dni doma; vsak si je našel svojo zabavo, kakor nam prikazuje slika iz našega arhiva.

(Foto: K. Š.)

Na podlagi zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92) in mnenja ministrstva za informiranje (št. 23/88-92 z dne 18. 2. 1992) sodi časopis med proizvode informativne narave po 13. točki tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odstotni davek od prometa proizvodov.

PREDSTAVITEV EKIP ZA SLOVENSKO DRŽAVNO REPREZENTANCO

V nedeljo, 26. januarja popoldne, so se v novi športni dvorani predstavili košarkarji in košarkarice slovenskih državnih selekcij.

V prvi tekmi so se srečale mlade reprezentance Slovenije do 22 let (vzhod – zahod), ki

se pripravljajo za Evropsko prvenstvo v Grčiji. Rezultat medsebojnega srečanja je 87:84 (39:46) v korist belih (zahod).

V drugi tekmi so se predstavile kandidatke ženske reprezentance države Slovenije vzhod – zahod (modre – bele), ki se pripravljajo za Olimpijske igre 1992 v Barceloni. Po izredno izenačeni igri, se je tekma končala z rezultatom 67:64 (30:28) v korist belih. Pri belih so igrale najbolje Topalovičeva (KK Ježica), Stubla in Skrebinjek (KK Apis). Pri modrih pa Račić in Kovič (obe KK Ježica) ter Podrekar (KK Kranj).

V zadnji tekmi so se predstavili kandidati za Olimpijske igre 1992 v Barceloni v ekipah beli (zahod) in zeleni (vzhod). Za ekipo belih je nastopil tudi Dušan Hauptman, Litijan, sedaj igra za KK Smelt Olimpija. Kot obe predhodni ekipe je bila tudi ta po sestavi izenačena. Končni rezultat je bil 121:110 (56:49) v korist belih. Najboljši igralci pri belih: Kotnik z 29 koši, Hauptman z

21 in Vilfan s 14 koši, vsi člani KK Smelt Olimpija. Pri zelenih pa Brodnik z 32 koši (KK Helios Domžale), Džurišič 30 (KK Smelt Olimpija) in Dornik s 13 koši (KK Slovan). Tekme so sodili priznani slovenski košarkarski sodniki: Džordžević (Ljubljana), Fišer (Murska Sobota), Potočnik

(Slovenske Konjice), Lindič (Ljubljana), Rems (Ljubljana) in Kamnikar (Črnomelj).

Celotno prireditev so omogočili pokrovitelji: Zavarovalnica Triglav d.d., Gradis Ma-

ribor, SKB Ljubljana, Smelt Ljubljana, Steklarna Hrastnik, Unior Zreče, Petrol Ljubljana, Jutranjka Sevnica, Labor Nova mesto in še 40 sponzorjev. Karolina Šušteršič

GLASILO OBČANOV

Ustanoviteljica: Skupščina občine Litija. Predsednik časopisnega sveta: Mirko Kaplja. Ureja uredniški odbor: Mija Bernik, Stane Črne, Vera Dušak, Ljilje Erjavec, Vida Klemenčič, Simona Frankl, Anuška Potisek, Irena Prašnikar, Iva Slabe in Boris Žužek (glavni in odgovorni urednik). Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Grafična priprava: Multigraf, d.o.o. Ljubljana. Tisk: Aleksander Jovanovič, Litija. Izdajatelj: Prelest d.o.o. Ljubljana, Titova 37. Naslov uredništva: Skupščina občine Litija, Jerebova 14, za Glasilo občanov. Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo. Časopis prejema vsa gospodinjstva brezplačno na dom.

REZULTATI KOŠARKARSKIH LIG IN TURNIRJEV

ČLANI 2. SKL – ZAHOD

KK LITUA : KK ALPKOMERC TOLMIN 69 : 92 (40 : 38)
KK PROTRONIX ČRNOMELJ : KK LITUA 71 : 72 (37 : 36)
KK ISKRA NOVA GORICA : KK LITUA 73 : 75 (25 : 39)
Na prvenstveni lestvici so Litijani na 8. mestu.

ČLANICE 2. SKL – ZAHOD

KK JESENICE : KK LITUA 108 : 38 (40 : 18)
KK LITUA : KK VRHNIKA 43 : 37 (18 : 17)
Po 7. kolu so Litijanke na 4. mestu.

STAREJŠE PIONIRKE – za pokal »MARS« v letu 1992

LITUA : HRASNİK 42 : 23 (20 : 10)

ZASAVSKI TURNIR V ZAGORJU

LITUA : ZAGORJE 56 : 12
LITUA : HRASNİK 34 : 17
HRASNİK : TRBOVLJE 24 : 13
ZAGORJE : TRBOVLJE 33 : 22

Vrstni red: 1. LITUA, 2. HRASNİK, 3. ZAGORJE, 4. TRBOVLJE.

Karolina Šušteršič

V kegljanju je mesec januar čas polovice sezone, zato je prav, da pregleđamo trenutno bilanco tega športa v Litiji.

V Celju je bil četrti, zadnji turnir pionirskega prvenstva Slovenije za leto 1991. V finalnem nastopu je sodelovalo iz Litije 5 kegljačev in kegljavk. Pri pionirkah do 12 let je Barbara Kralj s 1487 podrtimi keglji zasedla 3. mesto in osvojila prvo bronasto kolajno KZS.

Članice, ki tekmujejo v II. slovenski ligi vzhod, so na 3. mestu, člani (Zasavsko-posavska liga) pa so trenutno prvi.

Na prvenstvu Zasavja – Posavska so dosegli Litijani v parih in posamezno odlične rezultate. Pri ženskah je bila med posameznicami B. Rozina druga in B. Planinšek tretja, par Planinšek – Polak pa četrti. Pri moških je bil M. Kralj deseti, par Kralj – Šjakovič pa peti.

KK Litija organizira vsako leto ob občinskem prazniku odprto prvenstvo Litije v kegljanju: na letošnjem, že sedmem, je bilo 107 sodelujočih. V finalu, kjer je nastopilo 12 najboljših, smo bili priče vrhunskim dosežkom in vsemu najlepšemu, kar ta šport lahko nudi.

Rezultati: 1. D. Bizjak, SKC – FN (Nemčija), 1922; 2. V. Galjančič, Grmoščica Zagreb, 1881; 3. A. Juvančič, Grmoščica Zagreb, 1859; 4. B. Hribar, Piramida Zagorje, 1858; 5. T. Založnik, Brest Cerknica, 1840; 6. B. Bratina, Tekstina Ajdovščina, 1812.

V rekreativnem delu organiziranega kegljanja v Litiji poteka vsak ponedeljek ekipno tekmovalstvo za skupine občanov in delovne ter druge organizacije. To je TRIM LIGA v kegljanju, kjer tekmuje osem ekip, osnovni namen lige pa ni tekmovalstvo ampak organizirana športna družabnost ter telesna aktivnost v zimskih mesecih.

Za zaključek sezone KK Litija organizira OBČINSKO PRVENSTVO za posameznike v naslednjih kategorijah:

1. pionirji in pionirke v kategorijah 12, 14 in 16 let,
2. članice na 2 x 100 lučajev,
3. člani (nekategorizirani) na 200 lučajev,
4. člani (kategorizirani) na 200 lučajev.

Tekmovalstvo se bo začelo predvidoma 15. marca. Prijave in informacije dobite do 9. 3. vsak torek in četrtek na kegljišču ali na tel.: 881-848 (Amon).

Milan Amon

GRAFEX ŠTAMPILJKE NAPISI TISKARSKE STORITVE

Od belega papirja do dobre tiskovine
je samo en korak,

korak skozi tiskarno Grafex.

VSE IZ ENE ROKE

GRAFEX

TISKARNA, ŠTAMPILJKE, NAPISI

A. & M. SEŠLAR

61411 IZLAKE, Podlipovica 31

tel.: 0601-73-730, fax: 0601-73-836

V LITIJ

MOTOCOM

**BLAGOVNICA
CENTROMERKUR**

LITUA

Valvazorjev trg 25

tel.: (061) 882-264, 881-238

avtomaterial-plašči-žarnice
avtoelektrika-akumulatorji
avtokozmetika itd..

"VSE ZA VAŠ AVTO"

VODORAVNO

1. mesto ob Savi
2. glavno mesto Armenije
8. zaimek
9. predpona v tujkah
10. hrvaška naftna družba
12. Emin Car
13. pristanišče v Ligurskem morju
15. Ivo Vojnovič
16. namaz, izdelan iz slanice
20. Andrej Voznesenski
21. veliki afriški ptič
22. duhovnik zaratarske religije
24. Lionelo Venturi
25. kraj ob Nilu
27. slovenski pisatelj Meško

NAVPIČNO

1. mesto v bližini Quebeca (Kanada)
2. rusko žensko ime
3. Tetovo
4. dalmatinsko moško ime
5. otok pri Novi Gvineji
6. žensko ime
11. ptica, lat.
14. domača žival
16. razdalja, za katero je ka zamaknjeno
17. predujem
18. nemški kipar Georg
19. solata iz pečenih paprik, jajčevcev, feferonov in česna
23. naslednica revije Pionir
26. Ilka Vaše

Rešitev pošljite na naslov uredništva do vključno 7. marca. Od date jo lahko tuid osebno v vložišče Občine Litija. Na kuverti dopišite NAGRADNA KRIŽANKA. Fotokopiranih rešitev ne bomo upoštevali. Imena nagradencev bomo objavili v prihodnji številki Glasila občanov.

NAGRADE SO PRISPEVALI:

Nagrade so prispevali:

1. nagrado – kemični izdelki v vrednosti 2.500 SLT (Kemični izdelki Berčon, Litija)
2. nagrado – meso in mesni izdelki v Šmarski mesnici v vrednosti 2.000 SLT (Mesarija in prekalivalnica Litija)
3. nagrado – blago po izbiri v vrednosti 1.800 SLT v trgovini Kmetijske zadruge (Kmetijska zadruga Litija)
4. nagrado – kosilo ali večerja za dve osebi v restavraciji na gradu Bogenšperk (Gostinsko podjetje Litija)
5. nagrado – cvetje po izbiri v cvetličarni Vijolica v vrednosti 1.000 SLT (Ulanec Tončka, Litija).